

การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงาน
ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
ในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต

นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2545

ISBN : 974-373-198-9

ลิขสิทธิ์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จพระยา

**A Study of Status, Problems and
Guidelines for Solution
According to Education Reform Policy
of Catholic Private
Schools of Ursuline Group**

Miss Thippawan Sukhumjaronewong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements
for the Master of Education (Educational
Administration)
at Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya
Academic Year 2002
ISBN : 974-373-198-9**

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัสสัมชัญ
โดย	นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการ	ดร. สราวุธ เศรษฐจิ
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์
กรรมการ	อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา วิทวัสศักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

.....กรรมการ
(ดร. สราวุธ เศรษฐจิ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ)

.....กรรมการ
(ดร.เปรมสุริย์ เชื้อทอง)

.....กรรมการและเลขานุการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา วิทวัสศักดิ์)

ลิขสิทธิ์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์. (2545) การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหของ
การดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก
คณะอัครมุขมณฑล. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราช
ภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม : ดร.สรายุทธ เศรษฐจิร
ผศ.สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ นายทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล 2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1.สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้านคือ ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตร และด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล อยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ด้านการเรียนการสอน คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง ด้วยการฝึกอบรมและเชิงปฏิบัติการให้กับคณะครู ด้านหลักสูตร ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตร และจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครืออัครมุขมณฑล ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารและครูควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะครูเกี่ยวกับมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ด้านการบริหารและการจัดการ ผู้บริหาร ครู และชุมชนควรร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และให้คณะกรรมการสถานศึกษาหรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

Thippawan Sukhumjaronewong. (2002) A Study of Status, Problems and Guidelines for Solution According to Education Reform Policy of Catholic Private Schools of Ursuline Group. Master Thesis. Bangkok: Graduate School, Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya. Advisor Committee : Dr. Sarayuth Sethakhajorn; Assistant Professor Suporn Limboriboon ; Mr. Thaweesak Jongpradubgiat

The objectives of this research were 1) to study the status and problems of school operations according to education reform policy of catholic private schools of Ursuline group 2) to study guidelines for improvement of operations according to education reform policy of catholic private schools of Ursuline group. The sample of population used in this research consisted of 226 administrators and teachers from the schools of Ursuline group. Questionnaire was used as a tool for collecting data which were, in turn, analyzed by means of percentage, mean and standard deviation.

Findings were as follows:

1. The status of operations according to education reform policy of catholic private schools of Ursuline group were at high level in all four areas, ranging from teaching profession, administration and management, curriculum and learning-teaching.

2. The problems of operations were at low level in all four areas, ranging from learning-teaching, curriculum, administration and management, and teaching profession.

3. The guidelines for solution of operations were as follows: For learning-teaching area; the child-centered learning should be encouraged and supported by holding seminar and workshop for teachers. For curriculum area, the administrators and teachers should co-operate for developing course of study, in such a way that it goes along with the Ursuline group based

courses. For teaching profession area, the standard and morality in professional career should be clearly defined and made known to all teachers. For administration and management area; the administrators, teachers and society should participate in the setting up of the educational standard of the schools.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง 3 ท่าน คือ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ และอาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แนวคิด และตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัย ขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิก คณะอัครมุขลินีทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนวาสุเทวีที่ได้มอบทุนการศึกษา เพื่อศึกษาวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งกำลังใจที่ได้รับจากคณะซิสเตอร์ คณะครู บิดา มารดา และเพื่อนๆ ทุกคน คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอบุชาแทนพระคุณบูรพาจารย์และบุพการีทุกท่าน

ทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
ประกาศนุญการ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขลิน..	7
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา.....	9
องค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
วิธีการและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
สภาพการณ์งานตามนโยบายการศึกษา.....	37
ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษา.....	45
ข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหา.....	52
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา.....	66
ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยและหนังสือเชิญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา.....	
รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	87
ประวัติผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเอกชน ในเครือข่ายอภินิหาร คณะอัครมุขมณฑล จำแนกตามโรงเรียน	32
.....	
ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	36
.....	
ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมทุก ด้าน.....	37
ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการ สอน.....	38
ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้าน หลักสูตร.....	40
ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการ ศึกษา.....	42
ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านบริหารและการ จัดการ.....	43
ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมทุก ด้าน.....	45
ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนการ สอน.....	46

ตารางที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านหลักสูตร.....	48
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา...	50
ตารางที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตาม นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านบริหารและการ จัดการ.....	51
ตารางที่ 13	แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนการสอน.....	52
ตารางที่ 14	แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้าน หลักสูตร.....	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 15	แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา.....	54
ตารางที่ 16	แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านบริหารและการ จัดการ.....	55

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่ประเทศไทยกำลังเผชิญภาวะวิกฤตินี้ หลายฝ่ายมองดูว่าเป็นผลมาจากการศึกษาไทยปรับเปลี่ยนไม่ทันกระแสโลกาภิวัตน์ (ธนาคารกสิกรไทย 2539 : 3) ซึ่งเกิดจากสาเหตุของปัญหาระบบการศึกษาไทยแบ่งออกเป็นสามชั้น ชั้นลึกสุดคือ ทักษะเกี่ยวกับการศึกษาไม่ถูกต้อง ชั้นกลางคือขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ระบบการศึกษาไม่ทั่วถึงและไม่ดีพอ และชั้นนอกคือสังคมไม่เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วม ขาดระบบการส่งเสริมครูที่ดี ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นในสังคมและระบบการจัดการที่มีปัญหา (ประเวศ วะสี 2541 : 40) ปรากฏการณ์สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในทุกๆ สังคมในยุคโลกาภิวัตน์คือ การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วเพื่อให้ก้าวทันโลกทุกประเทศจึงต้องทำการปรับปรุงกระบวนการในด้านต่างๆ ทั้งในลักษณะปรับรื้อ (Re - engineering) การปฏิวัติ (Re - inventing) หรือการปฏิรูป (Reform) ฉะนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา หน่วยงานเอกชน ปัจเจกบุคคล และสื่อมวลชนจึงได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษา (วิจิตร ศรีสอาน 2539 : 12) เพื่อจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและเทคโนโลยี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 จึงมีบทบัญญัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดให้โรงเรียนเอกชนต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรให้มีสถานะเป็นนิติบุคคล โดยระบบการทำงานมีรูปแบบเป็นคณะบุคคล มีการกระจายอำนาจโดยให้แต่ละส่วนของสถานศึกษาได้มีบทบาทในการพัฒนาทุกระดับ และให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องเร่งปฏิบัติตามแนวนโยบายเพื่อนำไปสู่การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ (สุภรัตน์ สระแก้ว 2544 : 2)

เป้าหมายที่แท้จริงในการปฏิรูปการศึกษาก็คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิรูป กลไกของระบบโรงเรียน ชุมชน รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนให้เอกชนได้ตระหนักถึงความร่วมมือในการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน มีความเหมาะสมกับวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม บรรยาการ การศึกษาต้องมีคุณภาพที่ประกันได้ โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียนที่ได้มาตรฐานสูงใน

ระดับสากล เพื่อให้สามารถเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลง ดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและ
ร่วมรับผิดชอบพัฒนาชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 7)

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้วางแนวทางการดำเนินงาน
ปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โรงเรียน
ของคณะอัครสุลินเป็นหนึ่งในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ดำเนินการ
ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านกระบวนการเรียนการ
สอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารและการจัดการ
(กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 10)

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีอุปสรรคในการดำเนินงานกล่าวคือ นโยบายการรับ
นักเรียนที่รัฐไม่มีการกำหนดสัดส่วนการรับนักเรียนระหว่างภาครัฐกับเอกชนไว้อย่างชัดเจน มีการ
ประกาศนโยบายการรับนักเรียนเป็นรายปี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ รวมทั้งกฎระเบียบต่างๆ
มีจำนวนมากจึงเป็นข้อจำกัดที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและไม่ทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้โรงเรียนของคณะอัครสุลินส่วนหนึ่งต้องรับเด็ก
ที่มาจากครอบครัวยากจนหรือมีรายได้น้อย ทำให้ไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้หรือเก็บได้
ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐ
ค่อนข้างน้อย เนื่องจากรัฐมีงบประมาณจำกัดจึงไม่สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนได้อย่าง
ทั่วถึง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยีได้ (การจัดการศึกษาเอกชน คาทอลิก
2543 : 33 - 34)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและ
แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือ
คาทอลิก คณะอัครสุลิน ซึ่งมีสภาพแวดล้อม การบริหารและการดำเนินงานที่แตกต่างไปจากโรงเรียน
ในภาครัฐและเอกชนอื่นๆ เพื่อจะทำให้ทราบว่าโรงเรียนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุลิน เหล่านี้
สามารถปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาได้เพียงใด ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับคณะ
ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน เครือคาทอลิก คณะอัครสุลิน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางใน
การแก้ไข ปรับปรุง และกำหนดนโยบายแผนปฏิบัติการในอนาคต นอกจากนี้ ผลที่ได้จะนำมาใช้ในการ
การแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้ลดน้อยลง หรือให้
หมดไป ซึ่งท้ายที่สุดก็จะส่งผลให้โรงเรียนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุลินมีการพัฒนาระบบการจัด
การศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนเครือคาทอลิก คณะอัครทูต ที่ปฏิบัติงานจริงในปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 525 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนจำนวน 226 คนซึ่งได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอแกน (Krejcie and Morgan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 303) ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีการแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 สภาพและปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การปฏิรูป 4 ด้านคือ
 - 2.1.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน
 - 2.1.2 ด้านหลักสูตร
 - 2.1.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.1.4 ด้านการบริหารและการจัดการ
- 2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนเครือคาทอลิก คณะอัครทูต เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้ลดน้อยลงหรือหมดไป นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่ต้องการศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือข่ายทอลิก คณะอัครสุลิน

ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง ความขัดข้องหรืออุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือข่ายทอลิก คณะอัครสุลิน

แนวทางการแก้ไขปัญหา หมายถึง ข้อเสนอในการแก้ปัญหของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

การดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการใน 4 ด้านคือ

1. การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเต็มตามศักยภาพ ประเมินผลการเรียนจากสภาพการปฏิบัติงานจริง ปรับบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้ชี้แนะทางในการเรียน ให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีการถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรมเทคโนโลยีแหล่งความรู้ต่างๆ สู่การเรียนการสอน

2. การปฏิรูปหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มีกระบวนการและเนื้อหาที่ครอบคลุม เชื่อมโยงและต่อเนื่องทุกระดับ และประเภทการศึกษาทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม เน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และให้แต่ละท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับที่เหมาะสมกับตนเองได้ สำหรับส่วนกลางจะจัดทำหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

3. การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในระดับโรงเรียน หรือสถานศึกษา รวมทั้งประชาชนในชุมชนให้เป็นทีมงานที่มีคุณภาพเพื่อผลักดันให้เกิดพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง

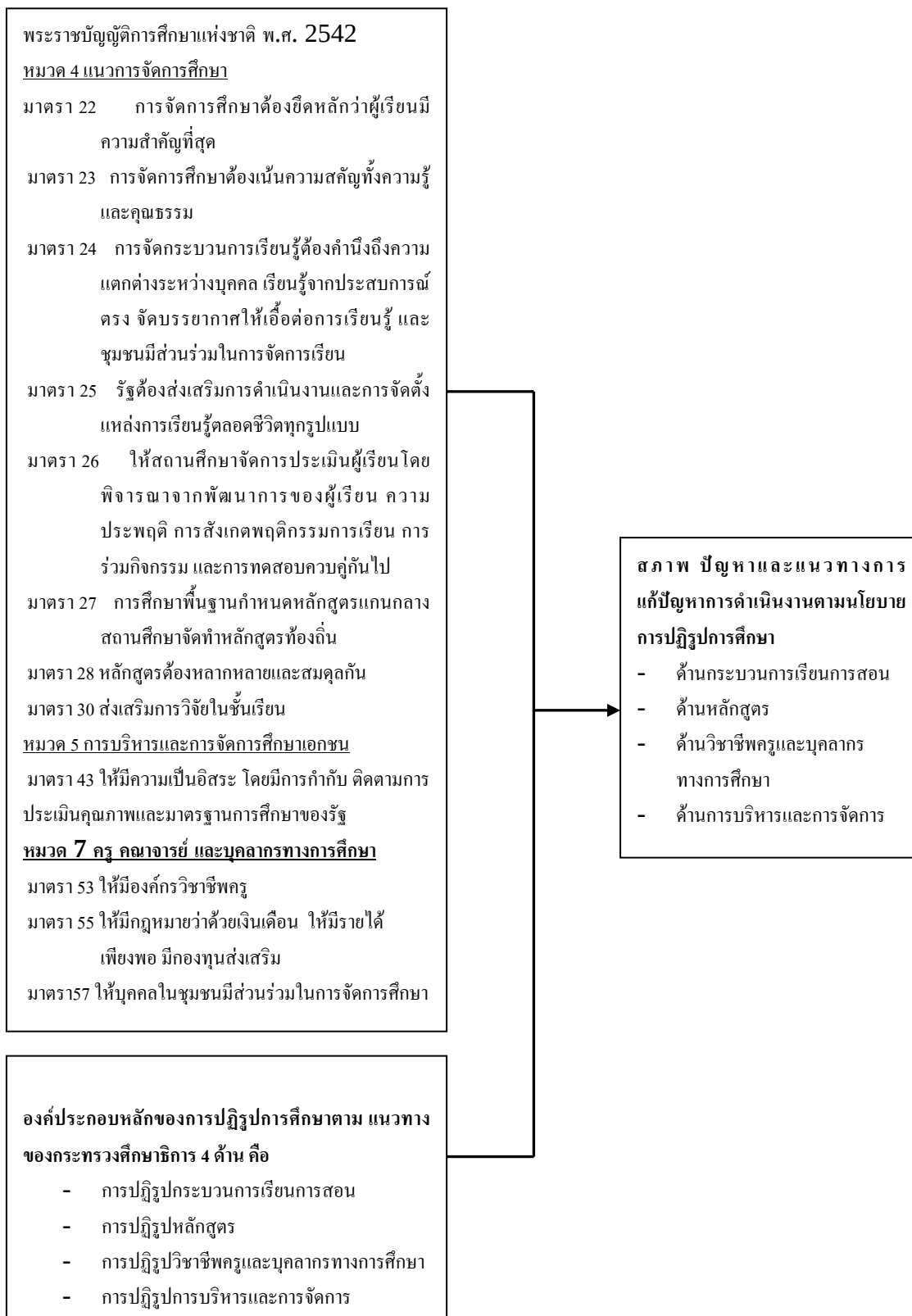
4. การปฏิรูปการบริหารและการจัดการ หมายถึง การจัดระบบบริหารและการจัดการให้มีเอกภาพ เป็นหน่วยวางแผนยุทธศาสตร์ของการจัดการศึกษาในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้บุคคลรอบคร้ว ชุมชน องค์กร พัฒนาระบบการวางแผน การระดมและจัดสรรทรัพยากร การควบคุม กำกับติดตาม ประเมินผลที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

โรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูตลิน หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากสภาการศึกษาคาทอลิกที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดำเนินงานโดยนักบวชหญิงคณะอัครทูตลิน โรงเรียนเหล่านี้มีจุดประสงค์ในการให้การศึกษาอบรมกุลบุตร กุลธิดาของชาติให้เป็นบุคคลที่บรรลุดังความสมบูรณ์ในอันที่จะทำประโยชน์แก่ประเทศชาติให้มากที่สุดตามหลักคริสตธรรม

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูตลิน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชน เครือคาทอลิกคณะอัครทูตลิน

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
3. องค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา
 - 3.1 การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน
 - 3.2 การปฏิรูปหลักสูตร
 - 3.3 การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.4 การปฏิรูปการบริหารและการจัดการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต

1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนคณะอัครทูต ในประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียนคณะอัครทูต ในประเทศไทยพบว่า สืบเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ส่งผลให้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 และได้จัดให้มีการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ในรัชกาลต่อมา ทำให้โรงเรียนมีปริมาณเพิ่มขึ้นถึง 81% และมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นถึง 96% (มณี ภัคเกษม, สัมภาษณ์)

หลังจากที่ประกาศใช้กฎหมายได้เพียง 1 ปี ประมุขสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ท่านสังฆราช เรอเน แปรอส ได้เห็นถึงความสำคัญการขยายตัวของการศึกษา จึงได้มีจดหมายไปที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี เพื่อเชิญนักบวชหญิงหรือซิสเตอร์มาช่วยงานวัดและการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งขณะนั้นมีโรงเรียนไม่เพียงพอต่อความต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมคาทอลิกสำหรับเด็กหญิงยังมีอยู่น้อยมาก เมื่อเทียบกับโรงเรียนสำหรับเด็กชายที่คณะ บราเดอร์สเซนส์คาเบรียลดำเนินงานอยู่ จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดโรงเรียนสำหรับเด็กหญิงเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองในสมัยนั้น จนกระทั่งในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2467 (ค.ศ. 1924) ซิสเตอร์คณะอัครทูตจำนวน 4 ท่าน ได้แก่

คุณแม่อักเนส เดอลัต คุณแม่เทเรสแห่งพระกุมารเยซู เมอร์เทนส์ คุณแม่เซเวียร์ เปียร์ช และคุณแม่ราฟาเอล วนิก จึงได้เดินทางจากประเทศฝรั่งเศสถึงประเทศไทย เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2467 ซิสเตอร์ทั้งสี่ท่านได้เริ่มงานที่โรงเรียนกุหลาบวัฒนา วัดกาลหว่าร์ ตลาดน้อย โดยรับช่วงงานต่อจากซิสเตอร์คณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ในการดูแลเด็กกำพร้า ทำงานวัด และดูแลรับผิดชอบโรงเรียนกุหลาบวัฒนา

ต่อมาจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนกุหลาบวัฒนาเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ กอปรกับสถานที่ของโรงเรียนคับแคบและไม่สามารถขยายได้อีก คณะซิสเตอร์จึงได้ก่อตั้งโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยขึ้น ณ ถนนเพลินจิต เมื่อพ.ศ. 2470 จากนั้นในปีพ.ศ. 2475 ได้เริ่มงานทางภาคเหนือ โดยก่อตั้งโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัยที่จังหวัดเชียงใหม่ และในปีพ.ศ. 2498 คณะอัสสัมชัญเปิดโรงเรียนวาสุเทวีที่ซอยวัดไผ่เงิน ตrokerจันทน์ เพื่อช่วยเหลือเด็กหญิงในแถบนั้น เมื่อปีพ.ศ. 2536 คณะอัสสัมชัญเข้ารับการดูแลวัดและโรงเรียนศิริมาตย์เทวี ที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และในปีพ.ศ. 2545 ได้เปิดโรงเรียนปิยะมาศ์ที่จังหวัดพะเยาเป็นโรงเรียนอนุบาลแบบสหศึกษา

1.2 การจัดการศึกษาโรงเรียนของคณะอัสสัมชัญในประเทศไทย

โรงเรียนของคณะอัสสัมชัญทุกแห่งในประเทศไทยจัดการศึกษาโดยยึดถือหลักการและปรัชญาเดียวกันโดยมีเป้าหมายสรุปได้ดังนี้ (แนวการจัดการศึกษาอัสสัมชัญ มป. : 20)

1.2.1 คงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนและแต่ละคนย่อมมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี ปรัชญาการศึกษาของ อัสสัมชัญสะท้อนคุณค่าอันสูงส่งยิ่ง ด้วยการให้ความสำคัญถึงการ เคารพในศักดิ์ศรี รักและเอาใจใส่นักเรียน

1.2.2 คงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของสตรีนักเรียนของอัสสัมชัญในประเทศไทยล้วนแต่เป็นสตรีซึ่งศักดิ์ศรีของความเป็นสตรีนั้นเป็นสิ่งที่พึงปลูกฝังให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และเคารพในเกียรติศักดิ์ทั้งของตนเองและของผู้ที่เป็นสตรีทั้งมวลในโลกนี้

1.2.3 ไม่ละทิ้งความเป็นกุลสตรีไทย มีกิริยามารยาทที่งดงาม เป็นสิ่งที่เพียบพร้อมไปด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน มีวาจาและกิริยามารยาทอันนุ่มนวล

1.2.4 คุณธรรมที่ปลูกฝังได้แก่การเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง เรียบร้อย ซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลา อดทน รู้จักรักษาความสะอาด ให้ความช่วยเหลือรับใช้ผู้อื่นได้อย่างเต็มใจ

1.2.5 การศึกษาอัสสัมชัญมุ่งเน้นการให้ความรู้คู่คุณธรรม ผู้ให้การศึกษาในโรงเรียนอัสสัมชัญต้องคำนึงถึงการส่งเสริมความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของนักเรียน ดังนั้น การให้ความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้จะเป็นสิ่งซึ่งจะละเลยมิได้ ความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายในการให้การศึกษา

1.2.6 ปรัชญาการศึกษา จากหลักการดังกล่าวข้างต้นนำไปสู่ปรัชญาการศึกษาที่โรงเรียนในเครืออัสสัมชัญทุกแห่งยึดถือ นั่นคือ

อบรมเสริมคนให้ครบ

ประสบการณ์อันสูงส่ง

ปัญญาแตกฉานมั่นคง

เสริมส่งเป็นคน - จนสมบูรณ์

จากหลักการ ปรัชญา และเป้าหมายในการจัดการศึกษาของอัสสัมชัญดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัสสัมชัญ มุ่งพัฒนาเสริมสร้างความเป็นคนที่สมบูรณ์ โดยนำเอาหลักการและปรัชญาการศึกษาของคณะอัสสัมชัญมาผสมผสานกับหลักการและจุดมุ่งหมายของกระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของชาติ โดยตระหนักในศักยภาพด้านการเรียนรู้ของทุกคน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิตประจำวัน เน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่บุคคลนั้นๆ นับถือ ความสัมพันธ์กับธรรมชาติ ความสัมพันธ์กับตนเอง ครอบครัว และผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ยากไร้ขัดสนกว่า ด้วยการให้ความช่วยเหลือและรับใช้สังคม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

เนื่องจากกระแสโลกได้ปลุกเร้าให้ทุกประเทศต้องตื่นตัวต่อการพัฒนาเพื่อให้ก้าวทันประเทศอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัญหาคุณภาพของการศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาเช่นกัน ซึ่งในกรณีนี้มีนักการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานทางการศึกษาได้เสนอแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไว้ ดังนี้

โครงการศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์ (ธนาคารกสิกรไทย 2539) กล่าวว่า หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่ “การปฏิรูปความคิด” ที่เน้นว่าการศึกษาคือกระบวนการพัฒนาของคนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และด้วยเหตุนี้จึงไม่ใช่มีเพียงแค่หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดการศึกษาโดยตรงของภาครัฐเท่านั้นที่ต้องรับภาระในการจัดการนี้ หากแต่สถาบันต่างๆ ในสังคม นับตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน องค์กรเอกชน ฯลฯ ต่างต้องร่วมปฏิรูปการศึกษาด้วยเช่นกัน ซึ่งประเด็นหลักที่ต้องปฏิรูปการศึกษามี 2 ส่วนคือ

1. การปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นการวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต การพัฒนาความรู้ และทักษะพื้นฐาน การพัฒนาสมรรถนะเพื่อการก้าวหน้าทันโลก และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. การปฏิรูประบบการจัดการ ซึ่งมีข้อเสนอให้ปฏิรูปการจัดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา โดยกลุ่มสถานศึกษาและชุมชน การระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนเพื่อจัดการศึกษาอาชีพ การรื้อปรับระบบอุดมศึกษา การตรวจสอบเฉพาะการประกันคุณภาพ การศึกษาและการระดมทรัพยากรและสรรพกำลัง

จากหลักการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาของคณะศึกษา “การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์” มีส่วนในการปลุกกระแสความสนใจการศึกษาจากประชาชนและนักการศึกษาได้อย่างมาก และนอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลพื้นฐานอันจะนำไปสู่การยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปีพ.ศ. 2540 เรื่องข้อเสนอปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 6) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของหน่วยงานภายในปีพ.ศ. 2550 ว่าจะเป็นองค์กรที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาของชาติ เป็นผู้นำในการวิจัย การพัฒนา นโยบาย การวางแผน การบริหารแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล และการบริหารข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ สกศ. ยังได้ริเริ่มการยกร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้กฎหมายเป็นกลไกหลักในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้ยกร่างในพ.ศ. 2540 - 2541 และนำไปสู่กระบวนการพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปีพ.ศ. 2541 - 2542 เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษานั้นประกอบด้วย สาระสำคัญที่ต้องการปฏิรูป ยุทธศาสตร์ที่ใช้ และกระบวนการในการปฏิรูปการศึกษาที่เป็นข้อเสนอของ สกศ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541 : 181 - 183) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาสรุปได้ว่า แนวโน้มในศตวรรษที่ 21 ปัจจัยความเจริญมั่งคั่งของประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติอีกต่อไปแต่ขึ้นอยู่กับ “การแข่งขันด้านความรู้ ภูมิปัญญา และวิชาการ” ซึ่งจะเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จของประเทศนั้นเพราะ “ปัญญา” ของคนในประเทศแม้ไม่มีวัตถุดิบแต่ก็สามารถนำเข้าจากประเทศอื่นมาผลิตแปรรูป จากนั้นก็ส่งกลับไปประเทศที่เป็นต้นตอวัตถุดิบที่ตนนำเข้านั่นเอง ประเทศที่มีปัญญาก็สามารถแข่งกับประเทศอื่นได้ ฉะนั้นการจัดการศึกษาในอนาคตที่ควรดำเนินการคือ

1. การศึกษาเพื่ออัตรา คือ การศึกษาเพื่อประโยชน์ส่วนตน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพเพื่อความอยู่รอด
2. การศึกษาเพื่อชีวิต คือการศึกษาที่มุ่งทำให้คนเข้าใจชีวิตและยกระดับคุณภาพจิตใจ และปูพื้นฐานคุณธรรมให้กับเยาวชน เป็นการศึกษาเพื่อทำให้คนเป็นคนที่มีสมบูรณ์แบบมีคุณธรรมจริยธรรม เข้าใจความหมายของชีวิต
3. การศึกษาเพื่อปวงประชา คือการศึกษาที่ให้เราดำรงชีวิตอยู่เพื่อประโยชน์ของสังคม ประเทศชาติและมนุษยชาติส่วนรวม การศึกษาเช่นนี้ ทำให้เราต้องขัดเกลาค้นหาความสามารถทำตัวเป็นผู้อาสาตัวมาปรนนิบัติประชาชนในฐานะ “บุคคลสาธารณะ” ให้มากยิ่งขึ้น เราควรสร้างสรรค์การศึกษาเพื่อปวงประชาให้กลายเป็นหัวใจของการศึกษาโดยไม่ใช่เป็นการศึกษาเพื่อตัวเองเท่านั้น แต่เป็นการศึกษาที่ก้าวผ่านตัวเอง ก้าวผ่านครอบครัวไปสู่ชุมชน สังคม ประเทศชาติและมนุษยชาติโดยรวม เพื่อให้ชีวิตคนนั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่แก่มนุษยชาติในรุ่นต่อไป

รุ่ง แก้วแดง (2543 : 8 - 9) ได้แสดงแสดงแนวคิดที่ว่าโรงเรียนเอกชนควรจะต้องเป็นผู้นำในเรื่องระบบการบริหาร ในรูปแบบการบริหารฐานโรงเรียน โดยเอกชนสามารถกำหนดนโยบายของโรงเรียนได้เอง สามารถจ้างครูได้เอง มีระบบการเงินและงบประมาณของตนเอง รวมทั้งมีระบบการประเมินตนเอง และวิชัย วงศ์ใหญ่ (2545 : 54 - 55) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การปฏิรูปหลักสูตรต้องมีการวางแผน จัดระบบให้ดี มีข้อมูลที่ชัดเจน รายละเอียดในเอกสารหลักสูตรต้องชี้แนวการสอนอย่างถูกต้อง ทันสมัย คณาจารย์ต้องมีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตรเองแล้วย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้

สมหวัง พิริยานูวัฒน์ (2544 : 29) ได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของครูไว้ว่าบทบาทของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะเป็นผู้สร้างที่ยิ่งใหญ่ สร้างคนดี คนเก่ง คนกล้าให้แผ่นดิน และเป็นผู้จัดประสบการณ์ บรรยายภาศในกระบวนการเรียนรู้ ฉะนั้นครูจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนให้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก นอกจากนี้จรัส นองมาก (2536 : 16) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาเอกชนไว้ว่า โรงเรียนเอกชนจะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้รับความเชื่อถือจากรัฐและประชาชน สิ่งที่เป็นตัวชี้ และประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนั้นก็คือมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยการพึงตนเองเกือบทุกด้าน

สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย (2540) ได้เสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. ปฏิรูประบบการเรียนการสอน: มุ่งยกระดับคุณภาพ และการคัดเลือกโดยไม่มีผู้แพ้
 - 1.1 ปฏิรูปการเรียนการสอนและหลักสูตร มุ่งคิดเป็น ทำเป็น มีวินัย มีวิถีประชาธิปไตย รู้จักความเป็นไทย รู้จักเพื่อนบ้านและโลก รู้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ให้มีความรู้ด้านการจัดการ มุ่งพัฒนาคนในด้านสติปัญญา ทักษะ อารมณ์ สังคม ให้มีสุนทรียด้านศิลปะด้านใดด้านหนึ่ง อีกทั้งมีสุขภาพอนามัยดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ
 - 1.2 ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศ
 - 1.3 ขยายการศึกษาให้ทุกคนได้มีโอกาสให้ใคร่เรียน 9 ปีเป็นอย่างน้อยภายใน 5 ปี และขยายเป็น 12 ปี ภายใน 15 ปี
 - 1.4 ให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนกำหนดหลักสูตรและพัฒนาวิถีชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
 - 1.5 ปรับปรุงระบบการวัดผล ประเมินผล และการคัดเลือกทุกระดับไม่มีการแพ้คัดออก จัดให้เรียนตามความถนัด
2. เร่งรัดขยายโอกาสทางการศึกษา ฝึกอบรมให้แก่ปวงชน โดยเฉพาะวัยทำงาน มุ่งขยายโอกาสการศึกษา ฝึกอบรมทักษะและอาชีพ
 - 2.1 ให้ความรู้ด้านครอบครัวแก่พ่อ แม่ และสมาชิกในครอบครัวในการดูแล
 - 2.2 สนับสนุนธุรกิจเอกชนในการฝึกอบรมความรู้และทักษะแก่ลูกจ้าง
 - 2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรเอกชนสาธารณะประโยชน์ให้ช่วยด้านการศึกษา โดยเฉพาะแก่ผู้ด้อยโอกาสในด้านต่างๆ
 - 2.4 ขยายและกระจายการศึกษานอกโรงเรียนให้กว้างขวาง
 - 2.5 ใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัยเพื่อการศึกษา
 - 2.6 ส่งเสริม สนับสนุนให้มวลชนมีบทบาททางการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการเสริมสร้างวัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีงาม
3. สนับสนุนการเรียนรู้และเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมประชาธิปไตยพื้นฐาน
 - 3.1 สนับสนุนผู้นำชาวบ้านและปราชญ์ชาวบ้านที่จัดการเรียนรู้เพื่อความอยู่รอด การพึ่งตนเองในการทำมาหากิน ยกระดับคุณภาพชีวิต ครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม
 - 3.2 สนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชน อันเป็นประชาธิปไตยระดับพื้นฐาน

- 3.3 สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของกลุ่มผู้นำชาวบ้าน เพื่อมุ่งแก้ปัญหาาร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกัน มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย โดยผู้นำชาวบ้านเป็นผู้ริเริ่ม และรัฐเป็นผู้สนับสนุนเสริมสร้างประชาธิปไตย
- 3.4 สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างชุมชนชนบทกับชุมชนในเมืองในด้านต่างๆ เช่น การอาชีพ การสนับสนุนซึ่งกันและกันในการค้าขาย การส่งเสริมวัฒนธรรม และการรักษาสิ่งแวดล้อม
- 3.5 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมวลชน เพื่อสนับสนุนการสร้างการเรียนรู้ และเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้
4. ปฏิรูประบบการผลิต การพัฒนา การจัดการครู อาจารย์: มุ่งพัฒนาคุณภาพครู
 - 4.1 รื้อ ปรับระบบอุดมศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายจัดระดับอุดมศึกษาโดยให้ระดับต่างๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง มุ่งคุณภาพสูง วิทยาลัยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มุ่งกระจายโอกาส และวิทยาลัยชุมชนอาจเป็นสาขามหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย มุ่งจัดการศึกษาอาชีพระดับอนุปริญญาและการอบรมระยะสั้นเพื่อการอาชีพ
 - 4.2 รื้อ ปรับระบบบริหารภายในให้อิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพโดยรัฐจัดสรรเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป
 - 4.3 ส่งเสริมและสนับสนุนอุดมศึกษาเอกชน ลดการควบคุมแต่มีมาตรการดูแลคุณภาพ สนับสนุนการเชื่อมโยงการวิจัย และพัฒนา การฝึกอบรมและบริการวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับธุรกิจเอกชน อุตสาหกรรมและบริการ
5. ปฏิรูปการอุดมศึกษา ยกระดับคุณภาพและการจัดการ
 - 5.1 ปรับระบบอุดมศึกษาให้มีเอกภาพทางนโยบาย จัดระดับอุดมศึกษาให้มีระดับต่างๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง มุ่งคุณภาพสูงวิทยาลัยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มุ่งกระจายโอกาส และวิทยาลัยชุมชนอาจเป็นสาขามหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย มุ่งจัดการศึกษาอาชีพระดับอนุปริญญาและการอบรมระยะสั้นเพื่อการอาชีพ
 - 5.2 รื้อ ปรับระบบบริหารภายในให้อิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพโดยรัฐจัดสรรเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป
 - 5.3 ส่งเสริมและสนับสนุนอุดมศึกษาเอกชน ลดการควบคุมแต่มีมาตรการดูแลคุณภาพ

- 5.4 สนับสนุนการเชื่อมโยงการวิจัย พัฒนา การฝึกอบรม และการบริการวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับธุรกิจเอกชน อุตสาหกรรมและบริการ
6. เร่งรัดสร้างกำลังคนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยกระดับคุณภาพและปริมาณเพื่อสร้างสมรรถนะในการแข่งขันของชาติ
 - 6.1 ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนฝึกและอบรมแรงงานให้มีฝีมือ รวมทั้งให้การศึกษาพื้นฐานเทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายใน 5 ปี และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภายใน 15 ปี
 - 6.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ขยายการฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการซ่อมบำรุง และการทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้กว้างขวาง
 - 6.3 เร่งผลิตครูอาจารย์วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ รวมทั้งสาขาที่ขาดแคลนอื่นๆ
 - 6.4 ผนึกกำลังระหว่างมหาวิทยาลัย จัดการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก โดยสนับสนุนเฉพาะบางแห่งที่มีความสามารถที่เข้าซ้อนกันน้อยที่สุด จัดให้มีคุณภาพสูงเพียงไม่กี่แห่งในสิบปี และเพื่อผลิตอาจารย์และนักวิจัยโดยเน้นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พื้นฐาน วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
7. ระดมสรรพกำลังเพื่อการศึกษาอย่างกว้างขวาง: มุ่งจัดการศึกษาให้กว้างขวาง และทั่วถึงเป็นธรรม อีกทั้งให้ทุกส่วนของสังคมส่งเสริมการศึกษา
 - 7.1 จัดสรรทุนให้ผู้ยากไร้ และด้อยโอกาสให้กว้างขวาง
 - 7.2 ส่งเสริมให้ทุกส่วนในสังคมช่วยเสริม และช่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะต่างๆ ให้หลากหลาย รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเสริมการเรียนการสอน การเรียนรู้ทางไกลสองทางที่ได้ตอบกันได้
 - 7.3 เพิ่มการจัดงบประมาณเพื่อการศึกษา
 - 7.4 ผ่อนคลายวิธีการงบประมาณให้สถานศึกษาใช้เงินได้คล่องตัวมีประสิทธิภาพ

จากแนวความคิดดังกล่าวได้มีความเห็นสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารและการจัดการ

3. องค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 ด้านตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 7) ดังนี้

3.1 การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน

เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเต็มศักยภาพ ประเมินผลการเรียนจากการปฏิบัติจริง ปรับบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดเป็นผู้ชี้แนะทางในการเรียน ให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2539 : 10)

ในการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนในระดับกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 31 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรรวมทั้งติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลโดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 1.1 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการและความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและความคาดหวังในอนาคต
 - 1.2 ระดมความคิดจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม
2. ประชาสัมพันธ์ แนวคิด และหลักการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน
 - 2.1 จัดทำ และเผยแพร่แนวทางการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
 - 2.2 เผยแพร่แนวคิด และหลักการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการและสื่อที่หลากหลาย
 - 2.3 เผยแพร่ผลการดำเนินงานตามแนวการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่ประสบ ความสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างและแนวทางแก่สถานศึกษา
3. กำกับ ติดตาม การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน มีขอบข่ายการดำเนินงานโดยปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพและมีความสุขโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดสาระการเรียนรู้บูรณาการ ความรู้และทักษะต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับระดับการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและประเทศชาติ ให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงโดยมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) มีวิธีการเรียนรู้และมีทักษะแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง

- 1.1 ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 คิดค้นและใช้นวัตกรรมในการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การเรียนรู้จากโครงงาน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการเรียนรู้แบบเป็นหัวเรื่อง (Story Line) เป็นต้น
- 1.3 ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 1.4 ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม และ ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
2. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสอดคล้องกับ
 ความสนใจความถนัด ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
 - 2.1 จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียนด้านความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน
 - 2.2 จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับสภาพและต้องการ
 - 2.3 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
 - 2.4 จัดทำเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน
3. จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ
 เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 - 3.1 จัดแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เช่น มุมหนังสือ ห้องสมุด
 - 3.2 จัดเครือข่ายการเรียนรู้
4. ให้นักลากร องค์กร และสถาบันในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4.1 ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยาการ
 - 4.2 ประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาและแหล่งความรู้ต่างๆ
 - 4.3 นำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยาการช่วยจัดการเรียนการสอน
 - 4.4 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
5. มีการทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 5.1 ศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน
 - 5.2 แก้ปัญหาอย่างมีระบบวิธีการ
 - 5.3 นำผลมาพัฒนาการเรียนการสอน

6. ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยเน้นการประเมินควบคู่ไปกับการกระบวนการเรียนการสอน และประเมินจากการปฏิบัติงานจริง (Performance Based)
 - 6.1 ประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลายที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ประเมินการปฏิบัติจริง ใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เป็นต้น
 - 6.2 วิเคราะห์ และจัดทำผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Student Performance Profile) เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน
 - 6.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง
7. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
 - 7.1 รวบรวมแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
 - 7.2 แนะนำแนวทางการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้
 - 7.3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้
8. มีระบบนิเทศการเรียนการสอนภายใน
 - 8.1 จัดระบบการนิเทศติดตามและประเมินภายใน
 - 8.2 จัดทีมนิเทศภายใน
 - 8.3 นำผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน
9. ประชาสัมพันธ์รูปแบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา
 - 9.1 สร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย
 - 9.2 จัดแสดงผลงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - 9.3 เผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการปฏิรูปด้านกระบวนการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเต็มศักยภาพ ประเมินผลการเรียนจากการปฏิบัติจริง ปรับบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดเป็นผู้ชี้แนะทางในการเรียนให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและถ่ายทอดความรู้ และใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อการเรียน การสอน

3.2 การปฏิรูปหลักสูตร

เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมีกระบวนการและเนื้อหาที่ครอบคลุม เชื่อมโยง และต่อเนื่องกันทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษาทั้งด้านความรู้ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม เน้นการกระจายอำนาจ ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และให้แต่ละท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับที่เหมาะสมกับตนเองได้ สำหรับส่วนกลางจะจัดทำหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาของชาติ (ประหยัต์ เมธกุล 2536 : 21)

หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ หลักสูตรเป็นต้นนำและกรรมวิธีในการที่จะให้เกิดความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม เสริมสร้างทักษะ ปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม ตลอดจนสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนในทุกๆ ด้าน (ธีระ ภูดี 2541 : 30)

ในการปฏิรูปด้านหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในครั้งนี้ มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชน มีกระบวนการและเนื้อหาที่ครอบคลุม เชื่อมโยง และต่อเนื่องกันทุกระดับ และประเภทการศึกษาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม เน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ให้แต่ละท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับที่เหมาะสมกับตนเองได้ สำหรับส่วนกลางจะจัดทำหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีขอบข่ายในการดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 12) ดังนี้

1. กำหนดกรอบหลักสูตร กำหนดนโยบาย เป้าหมาย จัดหลักสูตร และกรอบหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1 จัดทำมาตรฐานหลักสูตรระดับชาติ (National Standard)

2.2 กำหนดตัวชี้วัดตัวสำเร็จ (Benchmark) ของการศึกษาแต่ละระดับช่วงชั้นในลักษณะของผลการปฏิบัติงาน (Performance) และแนวทางการใช้

2.3 จัดทำคู่มือมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ

2.4 ชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ความสำเร็จให้บุคลากรระดับกรม และเจ้าหน้าที่จังหวัดหรือเขตพื้นที่

3. จัดทำหลักสูตรแกนกลาง เสนอรูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาต่อการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาในระดับสถานศึกษาด้านหลักสูตรมีแนวดำเนินงาน โดยสถานศึกษากำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นำหลักสูตรกลางมาใช้ ตลอดจนพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และประเทศชาติ ให้มีแผนการเรียนที่หลากหลาย มีการเทียบโอนผลการเรียนตามความสนใจความเหมาะสมดังนี้

1. จัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 จัดตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 1.2 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง
 - 1.3 วิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน และชุมชน
 - 1.4 จัดสาระการเรียนรู้
2. พัฒนาหลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสภาพ ความพร้อม ความต้องการของผู้เรียน
 - 2.1 วิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน
 - 2.2 จัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 2.3 กำหนดแผนการเรียนที่หลากหลาย
3. บริหารการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
 - 3.1 จัดปัจจัยที่เอื้อต่อหลักสูตรแกนกลางและจัดการเรียนการสอน เช่น เอกสาร หลักสูตร แผนการสอน สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น
 - 3.2 จัดระบบและกลไกการบริหาร กำกับ และติดตามการใช้หลักสูตรของการศึกษา
 - 3.3 การประเมิน และรายงานผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
4. ดำเนินการตามระบบเทียบโอนผลการเรียนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการ เทียบโอนผลการเรียนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามเกณฑ์ วิธีการและคู่มือดำเนินงาน

การปฏิรูปด้านหลักสูตรนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น กระบวนการและเนื้อหาที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม เน้นการกระจายอำนาจ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตร และมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร

3.3 การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป็นการปรับกระบวนการผลิต การใช้และการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนให้เหมาะสมเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2539 : 19)

ครูจึงเป็นบุคคลที่สังคมยอมรับนับถือเป็นปูชนียบุคคล และมีหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีอุดมการณ์ในการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ทั้งยังต้องพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีแนวดำเนินงานดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2539 : 23 - 24)

1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ปรับปรุงและจัดทำกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิเกื้อกูล แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. จัดตั้งองค์กร และกองทุนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู
5. ส่งเสริมให้มีระบบการผลิต พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
6. ส่งเสริม สนับสนุน ประสานการใช้ทรัพยากร และความช่วยเหลือทางวิชาการ
7. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ
8. กำกับ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาวิชาชีพ

ขอบข่ายของการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาในระดับโรงเรียน มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. สร้างความตระหนักเรื่องจิตวิญญาณ จรรยาบรรณของวิชาชีพ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ
2. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพดังนี้
 - 2.1 กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพ
 - 2.2 สร้างพันธกิจร่วมกันในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา (Inform & Commitment)

- 2.3 พัฒนาครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. สนับสนุน ส่งเสริมครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
 - 3.1 ส่งเสริมการเข้าเป็นสมาชิกชมรมวิชาชีพ เครือข่ายวิชาชีพ
 - 3.2 ยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.3 จัดสวัสดิการ
4. ติดตามประเมินผลโดย
 - 4.1 การประเมินผลตนเอง
 - 4.2 การประเมินผลเพื่อการวิจัยและพัฒนา
 - 4.3 การรายงานสู่สาธารณชน จัดทำประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบผลการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปการปฏิรูปด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการปรับกระบวนการใช้และพัฒนาครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มีมาตรฐานด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3.4 การปฏิรูปการบริหารและการจัดการ

การปฏิรูปการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารและการจัดการให้มีเอกภาพ และกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยเน้นสถานศึกษาเป็นหน่วยวางแผนยุทธศาสตร์ของการจัดการศึกษาในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร พัฒนาระบบการวางแผนการระดมและจัดสรรทรัพยากร การควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพรวมทั้งประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (ธีระ ภูติ 2541 : 50) ในระดับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารและการจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2539 : 45) ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา
3. จัดทำ และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาระดับชาติ
4. ประสานงานการใช้ทรัพยากร ร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการศึกษา
5. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษา
6. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7. กำกับ ติดตาม ประเมิน ตรวจสอบ และรายงานผลการปฏิบัติงาน

ขอขยายการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารและการจัดการในโรงเรียน มีแนวดำเนินการดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบเน้นฐานโรงเรียน (School Based Management) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการศึกษาในลักษณะที่สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารแบบเบ็ดเสร็จในด้าน เงิน คน วิชาการ และอื่นๆ

- 1.1 ตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา
- 1.2 ตั้งคณะทำงานวางแผนปรับปรุงการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.3 ตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
- 1.4 จัดทำแผนยุทธศาสตร์การปรับปรุงสถานศึกษา (School Improvement Plan)
- 1.5 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ
2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assessment)
 - 2.1 กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
 - 2.2 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน
 - 2.3 จัดทำระบบตรวจสอบ ระบบการประเมินตนเอง การนิเทศภายในโรงเรียน และการควบคุมการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
 - 2.4 รายงานและนำไปปรับปรุงแก้ไข
3. ปรับปรุงบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
 - 3.1 จัดทำแผนผังแม่บทของสถานศึกษา
 - 3.2 จัดภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่นสวยงาม
 - 3.3 จัดระบบสาธารณูปโภค และกำจัดระบบของเสีย
 - 3.4 จัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา
4. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 4.1 จัดทรัพยากรและจัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมทั้งสากลและท้องถิ่น
 - 4.2 ส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 4.3 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ทักษะในการใช้เทคโนโลยี

จากรายละเอียดที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า หน่วยงานระดับกระทรวงมีบทบาทหน้าที่ กำหนดนโยบาย แผนและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาโดยภาพรวม นอกจากนี้ได้

กำหนด มาตรฐานการศึกษา ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อการปฏิรูปการศึกษา สร้างพื้นฐานและเตรียมความพร้อมในการปฏิรูปการศึกษา สนับสนุน การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาด้านต่างๆ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวง รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้บุคคลที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปเกิดความเข้าใจและสนับสนุน ร่วมมือในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา

หน่วยงานระดับสถานศึกษามีบทบาทในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปรับปรุงการศึกษา ในสถานศึกษา (School Improvement Plan : SIP) ปฏิบัติงานตามแผน นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานสูงในระดับสากล และเกิดการเปลี่ยนแปลงการศึกษาอย่างแท้จริง ต่อเนื่องและยั่งยืน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากในปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจในแวดวงของผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา เช่นผู้บริหารสถานศึกษา จึงทำให้มีการนำเสนอรายงานและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านการปฏิรูปการศึกษากันเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้า และสรุปผลถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ โดยมีการนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในระดับประถมศึกษา

จริยพร โนนชัยยา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างาน ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าแนวความคิดของทั้งผู้บริหาร และครูหัวหน้างานร้อยละ 90 เห็นด้วยกับการให้มีการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน และด้านระบบบริหารการศึกษา นอกจากนี้ ยังได้มีการเสนอให้มีการปฏิรูปต่อไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัญหาที่พบนั้นเป็นปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษายังขาด ความรู้ความเข้าใจในนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

วิรุทธิ์ จงจัดกลาง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานตามจุดเน้นการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนกุดตาคำ สำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

การเปิดขยายการรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น การรับนักเรียนทั้งสองระดับ มีการเตรียมห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนให้พร้อมที่จะใช้งานพัฒนา

ครู ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปัญหาสำคัญที่พบคือ ขาดสื่อที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ขาดครูที่มีความรู้เฉพาะด้าน การแก้ปัญหา คือ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ คัดเลือกครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัญหาสำคัญที่พบคือ ขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ การแก้ปัญหา คือ ผู้ปกครองได้บริจาคเงินเพื่อซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์

การวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลในหลายรูปแบบ เน้นการใช้แฟ้มสะสมงานของครู นักเรียน เพื่อพัฒนาวิธีการสอน การพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาที่พบคือ ครูขาดทักษะในการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง การแก้ปัญหาโดยการสัมมนาทางวิชาการ และศึกษาดูงาน

ธีระ ภูติ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหารใน 4 ด้านคือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการหลักสูตร ด้านการปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านระบบบริหารและการจัดการ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้านที่มีสภาพปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตร ส่วนอีก 2 ด้านคือ ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาและด้านระบบบริหารและการจัดการมีการปฏิบัติในระดับสูงมาก นอกจากนี้ยัง พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ภูมิพันธ์ จันทรเพ็ญ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ข้าราชการครูโดยรวมซึ่งจำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ในด้านการดำเนินการกระจายอำนาจ การใช้แผนยุทธศาสตร์ การประกันคุณภาพ และการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในระดับสูงมาก ส่วนด้านการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนไม่ได้ขยายโอกาสมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ปัญหาที่พบในการดำเนินงานคือ งบประมาณไม่เพียงพอ ครูผู้สอนขาดความเข้าใจเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ฤทธิรงค์ ทองคำ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยถึงปัญหาการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามองค์ประกอบหลักการปฏิรูปการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน ด้านการปฏิรูปหลักสูตร ด้าน

การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการปฏิรูปการบริหารและการจัดการ พบว่าข้าราชการครูมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการปฏิรูปหลักสูตรในระดับสูงมาก ขณะที่ปัญหาด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูปการบริหารและการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ โรงเรียนที่เปิดขยายโอกาสมีปัญหาในการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนที่ไม่เปิดขยายโอกาส

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในระดับมัธยมศึกษา

จิตรลดา จาตุรณห์ศรี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ขาดงบประมาณสนับสนุนในด้านการปฏิบัติตามแผน เอกสารหลักสูตรและสื่อการสอน

จิตรา กาญจนวิบูลย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการคือ ผู้บริหารและครูไม่ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจน สถานที่อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และห้องพิเศษไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้และการรักษาสื่อการเรียนการสอน เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นต่อการวัดและประเมินผลไม่เพียงพอ ผู้บริหารและครูไม่ทำความเข้าใจและไม่ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติในการนิเทศภายในอย่างชัดเจน งบประมาณในการประชุมอบรมทางวิชาการไม่เพียงพอ สาเหตุเนื่องจากบุคลากรมีงานต้องปฏิบัติมากทั้งงานสอนและงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

รัชนิย์ สุทธิกรานนท์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษากรณีเฉพาะ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา สอบถามผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยบริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้างาน ผลการศึกษาด้านการเรียนการสอนพบว่า มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน บันทึกการสอน ปรับปรุงแผนการสอน และส่งเสริมการจัดทำสื่อ ปัญหาสำคัญในการปฏิบัติงานคือ ครูไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการสอน และขาดทักษะในการจัดทำสื่อ การแก้ปัญหามีการปฏิบัติงานคือ สนับสนุนการอบรมเกี่ยวกับการทำสื่อ การพัฒนาการปฏิบัติงาน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในการจัดทำสื่อ และจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนประจำหมวดวิชา

ชนก แสงกล้า (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านระบบการบริหารการศึกษา ส่วนปัญหาในการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 2 ด้านคือ ด้านโรงเรียนและสถานศึกษา กับด้านระบบการบริหารการศึกษา และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา กับด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งในด้านครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น ทางโรงเรียนไม่มีการจัดหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอน ขาดแหล่งวิทยาการและสถานที่ฝึกงานของนักเรียน ส่วนด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใช้ในโรงเรียน

เชาวนรัตน์ รัตน์ประโลม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งผลจากการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการพัฒนาโรงเรียน มีการนำสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ส่งเสริมการดำเนินการตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนสีขาว สำหรับด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีการสนับสนุนให้นำคอมพิวเตอร์มาช่วยวัดผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการของโรงเรียน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีคาดหวังว่าจะทำให้โรงเรียนเป็นเลิศตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ชัยวัฒน์ พันธุ์เดช (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ข้าราชการครูได้เสนอแนะในการแก้ปัญหาดังนี้ ปัญหาด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ควรสำรวจข้อมูล และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความจำเป็น ด้านการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรพัฒนาครูโดยส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมศึกษาดูงานตามสายงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน ควรให้ครูพัฒนาตนเองและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนโดยการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ด้านการปฏิรูปการบริหารการศึกษา ควรให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

सानิตย์ พิมพ์ปัจฉิม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี

พบว่าผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา ครูปฏิบัติการสอน และนักเรียน มีความเห็นตรงว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในระดับสูงมากทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนคือ การพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอน

ศุภลักษณ์ สระแก้ว (2544 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับเรื่องสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานในระบบบริหารการจัดการตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการปฏิบัติงานระบบการบริหารจัดการตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านระบบการทำงาน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบว่ามีปัญหาในการปฏิบัติได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ จึงมุ่งเน้นงานสอนเป็นหลัก บุคลากรขาดความสามัคคี ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน และผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ดังนั้น โรงเรียนควรวางแผนการปฏิบัติงานโดยเฉพาะเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม และควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน นอกจากนี้ ไม่ควรให้ครูหนึ่งคนรับผิดชอบงานในหลายๆ หน้าที่ ยิ่งไปกว่านั้น โรงเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่างๆ ด้วย

สรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการจัดการศึกษาระดับชาติโดยมีกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ สามารถแบ่งขอบข่ายของการปฏิรูปเป็น 4 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนและสถานศึกษานำไปปฏิบัติ ปรับปรุงพัฒนาการศึกษาดังนี้คือ การการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปการบริหารและการจัดการ

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

คาลลอน (Kallon 1997 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในเซียร์ราลีออน (Sierra Leone) ซึ่งดำเนินการตามโครงการระดับชาติ เพื่อเผยแพร่หลักสูตรประถมศึกษาเชิงนวัตกรรม ที่ดำเนินการปรับให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 แบบ คือ (1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปตลอดจนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญของยูเนสโก และสหประชาชาติ (2) การสัมภาษณ์ สมาชิก ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง (3) การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประชุมสัมมนา ผลการศึกษารั้ครั้งนี้ ยืนยันถึงความก้าวหน้าอย่างชัดเจนของความพยายามในการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นผลสำเร็จของ

นวัตกรรมของโครงการดังกล่าวเป็นผลมาจากความจริงจังของรัฐบาล ความช่วยเหลือจากเอกชน ความร่วมมือของชุมชน นักศึกษา อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งครูระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาบางประการเกิดขึ้น และโครงการจะบรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับรัฐบาลในการสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่างๆ ตลอดจนการฝึกอบรมควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง

โซลูปอส (Zolubos 1998: Abstract) ได้ศึกษาผลกระทบของกฎหมายการปฏิรูปการศึกษา ค.ศ. 1993 ต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา โดยกรรมการสภาโรงเรียนมีบทบาทในการปฏิรูปให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวโดยให้เน้นระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมคือ ให้นักวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน เช่น ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ใน ชุมชน ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตลอดจนนักเรียน เป็นต้น โดยมุ่งเน้นศึกษาใน 4 เรื่อง ต่อไปนี้ (1) การปรับปรุงโรงเรียนโดยทั่วไป (2) ประสิทธิภาพของสภาโรงเรียน (3) สภาพแวดล้อมการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน (4) การพัฒนาด้านวิชาชีพ และได้กำหนดตัวแปรอิสระของผู้บริหารได้ดังนี้คือ อายุ เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่ง และระดับการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐ แมสซาชูเซตส์ จำนวน 201 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่อง อายุ เพศ และระดับการศึกษา จะส่งผลกระทบในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน จะส่งผลกระทบในการปรับปรุงโรงเรียนที่แตกต่างกัน

ลอว์เรนซ์ (Lawrence 1996 : Abstract) ได้ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระบบการปฏิรูปการศึกษาที่มีต่อบทบาทความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์ของครูใหญ่ ตลอดจนโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของโรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 โรงเรียนที่ได้มีการดำเนินการปฏิรูปโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าภายใต้กรอบความคิดการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ ครูใหญ่จะต้องมีบทบาทเป็นผู้จัดการทั้งในเรื่องงบประมาณ การประเมินบุคคล การควบคุมดูแล และมีบทบาทเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เช่น เป็นผู้มีส่วนร่วม เป็นผู้สืบค้น ผู้ประสานงานเชื่อมโยง และผู้ส่งเสริมสนับสนุน นอกจากนี้ในการเสริมสร้างให้เปิดโรงเรียนที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ควรให้ ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม รับผิดชอบร่วมกัน โดยจำเป็นต้องไปประเมินประสิทธิภาพการทำงานของ ครูใหญ่ในด้านผลการเรียนของนักเรียน

อัลคาวาลเดห์ (Alkhawaldeh 1996 : Abstract) ได้ศึกษาการประเมินโปรแกรมการฝึกหัดครูสำหรับหลักสูตรการสอนของชาวอิสลามในประเทศจอร์แดน โดยทำการศึกษากับนักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 จำนวน 160 คน และใช้แบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ จากการศึกษา พบว่าการปฏิรูปการศึกษาของชาวจอร์แดนจะเน้นการปฏิรูปในด้าน การบริหารการศึกษา การวางแผนนโยบายทางการ

ศึกษา หลักสูตรของการฝึกหัดครู การใช้หลักสูตรและตำราเรียน เทคนิคและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดงบประมาณ และการวิจัยทางการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า หลักสูตรใหม่และหลักสูตรเก่าในด้านเนื้อหาหลักสูตรและวิธีการสอน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีเรื่องที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน เช่น รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามที่แตกต่างกัน ความต้องการจากระบบสังคมที่แตกต่างกันของชาวอิสลาม นอกจากนี้จะต้องปรับปรุงพัฒนารูปแบบการสอนที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน ให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด และมีกิจกรรมที่หลากหลาย

บอฟ (Bof 1998 : Abstract) ได้ศึกษาการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของการประถมศึกษาในประเทศไทย ศึกษากรณีเฉพาะ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลนคร โดโนโปลิส จังหวัดมาโดรอสโซ จำนวน 11 โรงเรียน โดยเป็นการศึกษาโปรแกรมการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพการประถมศึกษา ในด้านการเรียนซ้ำชั้น และการลดอัตราการออกกลางคันในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นรูปแบบของการจัดการระดับโรงเรียนขึ้นใหม่ มีรูปแบบการบริหารจัดการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นแรก การให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารและผู้ประสานงาน ขั้นที่สอง บุคลากรของโรงเรียนทำการฝึกอบรมบุคลากรอื่นๆในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า มีเพียง 4 โรงเรียนที่มีการใช้โปรแกรมปรับปรุงคุณภาพอย่างสมบูรณ์แบบ การใช้โปรแกรมมีปัญหาและข้อจำกัดดังนี้ 1) การต่อต้านการนำโปรแกรมคุณภาพมาใช้ในโรงเรียน 2) ความรอบรู้ด้านแนวคิดและอุปกรณ์เครื่องมือไม่เพียงพอ 4) ผู้บริหารและผู้ประสานงานมีเวลาไม่เพียงพอตามโปรแกรม นอกจากนี้ยังพบว่า การต่อต้านผู้ใช้โปรแกรม เมื่อเวลาผ่านไปมีจำนวนลดลง และมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในโรงเรียน นั่นคือ อัตราการเรียนซ้ำชั้น และการลาออกกลางคันลดลง เนื่องจากมีการสอนซ่อมเสริม มีการออกเยี่ยมครอบครัวนักเรียน รวมทั้งการให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในโปรแกรม

บอเออร์ลี โคเพิล (Bauerly Kopel 1998 : Abstract) ได้ศึกษาการนำการจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จไปใช้ในโรงเรียนมัธยมในรัฐมินนิโซตา สหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย 1) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2) การมุ่งเน้นผลผลิต 3) การตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล 4) ความเป็นผู้นำ 5) การประเมินผล 6) การคิดแบบเป็นระบบ 7) การฝึกอบรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึง ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งปริมาณการนำหลักการจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จไปใช้งาน ผลการศึกษาพบว่า 1) มีการใช้หลักการจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จไปใช้ ทั้ง 7 โรงเรียน ในรัฐมินนิโซตา สหรัฐอเมริกา ในระดับที่แตกต่างกัน 2) ยังไม่มีโรงเรียนใดนำหลักการจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จทั้ง 7 หลักไปใช้อย่างเต็มที่ 3) ขาดวิทยากร และบุคคลที่เป็นผู้นำ ส่วนอุปสรรคในการนำโครงการไปใช้ มีปัญหาจากเวลา เจตคติของบุคลากร และการฝึกอบรมไม่เพียงพอ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการปฏิรูปการศึกษา เพราะมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมค่อนข้างชัดเจน ส่วนการกระจายอำนาจทางการศึกษา มีการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนได้ตระหนัก และเข้าใจในบทบาทของตนเองที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนรัฐควรเร่งแก้ไขระเบียบราชการที่เป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการจัดการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหการจัดการศึกษาที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อพัฒนานาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพ และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการปฏิรูป 4 ด้าน คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปการบริหารและการจัดการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน เครือคาทอลิก คณะอัครสุลิน ที่ปฏิบัติงานจริงในปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 525 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 40 คน และครูผู้สอน 485 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนจำนวน 226 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 17 คน และครูผู้สอนจำนวน 209 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี และมอแกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้ถูกสุ่มมาตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละ โรงเรียนโดยวิธีการแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรจำนวน 525 คน โดยกำหนดประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม และทำการสุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 40 คน ทำการสุ่มโดยเทียบสัดส่วนกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ได้ผู้บริหาร จำนวน 17 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 485 คน ทำการสุ่มโดยเทียบสัดส่วนกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ได้ครูผู้สอน จำนวน 209 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกคัดเลือกแล้วได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต
จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนกุหลาบวัฒนา	6	3	60	26	66	29
2. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย	11	5	135	58	146	63
3. โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย	13	5	140	60	153	65
4. โรงเรียนวาสูเทวี	8	3	62	27	70	30
5. โรงเรียนศิริมัตย์เทวี	2	1	88	38	90	39
รวม	40	17	485	209	525	226

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ที่สร้างขึ้นตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 8) โดยคำถามจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ของแนวทางการปฏิรูปการศึกษาได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารและการจัดการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาถึงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามจากทฤษฎี หลักการ และแนวคิดจากเอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา
- ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวความคิดโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิดและขอบข่ายของการวิจัย

- ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไข หลังจากนั้นส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา
- ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปทดลองใช้
- ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนปรเมรุทิศศึกษา และโรงเรียนวรมงคล จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.83
- ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่หาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากทางบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครทูตจำนวน 5 โรงเรียน และนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และติดตามแบบสอบถามที่ส่งไปโดยใช้การโทรศัพท์ โดยใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนประมาณ 4 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.57

วิธีการและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC⁺ ซึ่งรายละเอียดของกระบวนการดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของฟัตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์สภาพและปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสันติ โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

เกณฑ์การกำหนดค่าระดับปฏิบัติ/ปัญหาแบบสอบถามในตอนที 2 นี้ ได้กำหนดค่าระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูตร : 2540 : 204)

5	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา มากที่สุด
4	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา มาก
3	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา ปานกลาง
2	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา น้อย
1	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา น้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับปฏิบัติ / ปัญหา ได้กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้ (ประกอบ กรรณสูตร : 2540 : 204)

4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง ระดับการปฏิบัติ / ปัญหา น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาของแต่ละองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ของการปฏิรูปการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหของแต่ละองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ของการปฏิรูปการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง อายุ ระยะเวลาในการทำงานในโรงเรียนคาทอลิกคณะอัครมุขมณฑล และวุฒิทางการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยายดังนี้

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	15	6.94
ครูผู้สอน	201	93.06
2. อายุ		
ต่ำกว่า 31 ปี	79	36.58
31 - 40 ปี	50	23.15
41 - 50 ปี	52	24.07
51 ปีขึ้นไป	35	16.20
3. ระยะเวลาในการทำงานในโรงเรียนคาทอลิก คณะอัครทูต		
ต่ำกว่า 10 ปี	124	57.41
10 - 20 ปี	50	23.15
21 - 30 ปี	24	11.11
มากกว่า 30 ปี	18	8.33
4. วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	15.28
ปริญญาตรี	171	79.17
สูงกว่าปริญญาตรี	12	5.55

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 93.06 มีอายุต่ำกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.58 มีระยะเวลาในการทำงานในโรงเรียนคาทอลิก คณะอัครทูต ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.41 และมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.17

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 3 - 7

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมทุกด้าน

สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สภาพ
ด้านการการเรียนการสอน	3.57	0.81	มาก
ด้านหลักสูตร	3.58	0.85	มาก
ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.88	0.77	มาก
ด้านการบริหารและการจัดการ	3.80	0.77	มาก
รวม	3.71	0.81	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ไปตามลำดับ ดังนี้คือ ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.88$) ด้านการบริหารและการจัดการ ($\bar{x} = 3.80$) ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 3.58$) และด้านการปฏิรูปการเรียน การสอน ($\bar{x} = 3.57$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการ
ศึกษา ด้านการเรียนการสอน

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สภาพ
1.	จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้ เอื้อต่อการเรียนรู้	3.70	0.75	มาก
2.	จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.58	0.75	มาก
3.	วิเคราะห์ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.54	0.66	มาก
4.	จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน	3.45	0.73	ปานกลาง
5.	มีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการ เรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.01	0.81	มาก
6.	จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	3.60	0.71	มาก
7.	จัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการ คิด อย่างมีระบบและอย่างมีวิจารณญาณ	3.63	0.69	มาก
8.	จัดการเรียนรู้โดยแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่ หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อม และอื่นๆ	3.52	0.86	มาก
9.	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	3.61	0.75	มาก
10.	ใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายสอดคล้องตาม จุดประสงค์เนื้อหาและเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้	3.44	0.73	ปานกลาง

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาด้านการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สภาพ
11.	ทำการวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน	2.97	0.92	ปานกลาง
12.	นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.31	0.88	ปานกลาง
13.	ประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงาน	3.84	0.72	มาก
14.	นำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	3.70	0.66	มาก
15.	ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ	3.61	0.87	มาก
รวม		3.57	0.81	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.01$) รองลงมาคือ มีการประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงาน ($\bar{x} = 3.84$) และนำผลการประเมินมา ปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการ
ศึกษา ด้านหลักสูตร

ข้อที่	สภาพการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สภาพ
1.	จัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการ ของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน	3.13	0.94	ปานกลาง
2.	พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องจัด เอกสารหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	3.80	0.77	มาก
3.	จัดทำสาระหลักสูตรโดยวิเคราะห์สภาพความ ต้องการของผู้เรียน	3.70	0.77	มาก
4.	จัดทำประมวลการสอนและแบบการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและสภาพของ ท้องถิ่นโดยร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น	3.46	0.80	ปานกลาง
5.	พัฒนาหลักสูตรและจัดแผนการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ สอดคล้องกับสภาพความพร้อม ความต้องการ ความ สนใจผู้เรียน	3.29	0.79	ปานกลาง
6.	กำหนดแผนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนองความ ต้องการความสนใจผู้เรียน	3.60	0.77	มาก
7.	จัดอบรม สัมมนาให้ครูเข้าใจหลักสูตร ฝึกการเขียน หลักสูตรอย่างมั่นใจจนสามารถนำไปปฏิบัติได้	3.65	0.83	มาก
8.	วางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการ ใช้หลักสูตรของสถานศึกษา	3.93	0.81	มาก
9.	วางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการ ใช้หลักสูตรของสถานศึกษา	3.66	0.84	มาก
รวม		3.58	0.85	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุติน ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีการวางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 3.93$) รองลงมาคือการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดเอกสารหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.80$) และจัดทำสาระหลักสูตรโดยวิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อที่	สภาพการปฏิรูปการศึกษาด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สภาพ
1.	สร้างความตระหนักและจิตวิญญาณของจรรยาบรรณและวิชาชีพครู	4.22	0.70	มาก
2.	พัฒนาครูให้มีมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.68	มาก
3.	สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูในการพัฒนามูลฐาน	3.71	0.80	ปานกลาง
4.	จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรในสถานศึกษา	3.63	0.79	มาก
5.	ส่งเสริมให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง	3.79	0.69	มาก
6.	จัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงกับความต้องการของแต่ละคน	3.70	0.81	มาก
7.	ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อและเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัด	3.87	0.81	มาก
8.	ฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร	3.86	0.72	มาก
9.	จัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.01	0.73	มาก
รวม		3.88	0.77	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัสสัมชัญ ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักและจิตวิญญาณของจรรยาบรรณและวิชาชีพครู

อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.22$) รองลงมาคือการพัฒนาครูให้มีมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.14$) และจัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.01$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านบริหารและการจัดการ

ข้อที่	สภาพการปฏิรูปการศึกษาด้านบริหารและการจัดการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สภาพ
1.	แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบของ ทางราชการ	3.83	0.83	มาก
2.	บริหารจัดการโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแผนแม่บท	3.96	0.77	มาก
3.	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียน	4.06	0.73	มาก
4.	จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ประโยชน์ ในการบริหารจัดการ	3.63	0.77	มาก
5.	ตรวจสอบและมีการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.76	0.80	มาก
6.	ควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	3.73	0.76	มาก
7.	ปรับปรุงบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	3.80	0.69	มาก
8.	สนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ชุมชน ให้ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน	3.63	0.78	มาก
9.	จัดระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.83	0.73	มาก
รวม		3.80	0.77	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุติน ด้านบริหารและการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียน อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.06$) รองลงมาคือการบริหารจัดการโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแผนแม่บท ($\bar{x} = 3.96$) และการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบของทางราชการ ($\bar{x} = 3.83$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 8 – 12

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมทุกด้าน

ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
ด้านการเรียนการสอน	2.47	0.88	น้อย
ด้านหลักสูตร	2.45	0.84	น้อย
ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.18	0.79	น้อย
ด้านการบริหารและการจัดการ	2.24	0.80	น้อย
รวม	2.33	0.87	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.33$) เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำตามลำดับดังนี้คือ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.47$) ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 2.45$) ด้านการบริหารและการจัดการ ($\bar{x} = 2.24$) และด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{x} = 2.18$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการ
ศึกษา ด้านการเรียนการสอน

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
1.	จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	2.52	0.88	ปานกลาง
2.	จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้ เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.69	0.95	ปานกลาง
3.	วิเคราะห์ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และ วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน	2.63	0.88	ปานกลาง
4.	จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน	2.58	0.82	ปานกลาง
5.	มีการบูรณาการและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในการเรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	2.10	0.85	น้อย
6.	จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและความ ถนัดของผู้เรียน	2.37	0.85	น้อย
7.	จัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริม กระบวนการคิด อย่างมีระบบและอย่างมี วิจารณญาณ	2.48	0.80	น้อย
8.	จัดการเรียนรู้โดยแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อม และอื่นๆ	2.52	0.92	ปานกลาง
9.	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	2.55	0.87	ปานกลาง

ข้อที่	ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป การศึกษาด้านการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
10.	ใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายสอดคล้อง ตามจุดประสงค์เนื้อหาและเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้	2.48	0.86	น้อย
11.	ทำการวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยมา พัฒนาการเรียนการสอน	2.67	0.92	ปานกลาง
12.	นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	2.44	0.87	น้อย
13.	ประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมพัฒนาการของ ผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การ ร่วมกิจกรรมและผลงาน	2.33	0.87	น้อย
14.	นำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน	2.30	0.82	น้อย
15.	ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ	2.44	0.81	น้อย
รวม		2.47	0.88	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน
เอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.47$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย โดยมีปัญหาอยู่ใน
ระดับปานกลางได้แก่ จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 2.69$) รองลงมาคือการทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยมา
พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{x} = 2.67$) สำหรับการดำเนินงานที่มีปัญหาน้อย ได้แก่ การใช้สื่อ
ประกอบการสอนที่หลากหลายสอดคล้องตาม จุดประสงค์เนื้อหาและเป็นสื่อที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ ($\bar{x} = 2.48$) และการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด อย่างมีระบบ
และอย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{x} = 2.48$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป
การศึกษา ด้านหลักสูตร

ข้อที่	ปัญหาการปฏิรูปการศึกษา ด้านหลักสูตร	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
1.	จัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน	2.52	0.89	ปานกลาง
2.	พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องจัดเอกสารหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	2.44	0.83	น้อย
3.	จัดทำสาระหลักสูตรโดยวิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน	2.43	0.84	น้อย
4.	จัดทำประมวลการสอนและแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและสภาพของท้องถิ่นโดยร่วมมือกับชุมชน ท้องถิ่น	2.49	0.85	น้อย
5.	พัฒนาหลักสูตรและจัดแผนการเรียนที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อม ความต้องการความสนใจผู้เรียน	2.48	0.81	น้อย
6.	กำหนดแผนการเรียนที่หลากหลายเพื่อสนองความต้องการความสนใจผู้เรียน	2.47	0.86	น้อย
7.	จัดอบรม สัมมนาให้ครูเข้าใจหลักสูตร ฝึกการเขียนหลักสูตรอย่างมั่นใจจนสามารถนำไปปฏิบัติได้	2.30	0.81	น้อย
8.	วางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา	2.51	1.00	ปานกลาง
9.	วางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา	2.48	0.91	น้อย
รวม		2.45	0.84	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย โดยมีปัญหาอยู่ในระดับกลาง ได้แก่ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 2.52$) รองลงมาคือ การวางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.51$) สำหรับการดำเนินงานที่มีปัญหาน้อย ได้แก่ การจัดทำประมวลการสอนและแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสภาพของท้องถิ่นโดยรวมมือกับชุมชน ท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการปฏิรูปการศึกษาด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
1.	สร้าง ความตระหนักและจิตวิญญาณของ จรรยาบรรณและวิชาชีพครู	1.94	0.80	น้อย
2.	พัฒนาครูให้มีมาตรฐานและจรรยาบรรณของ วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	2.06	0.84	น้อย
3.	สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูในการพัฒนาบุคลากร	2.28	0.80	น้อย
4.	จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรใน สถานศึกษา	2.17	0.85	น้อย
5.	ส่งเสริมให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของ ตนเอง	2.18	0.80	น้อย
6.	จัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงกับความถนัดของ แต่ละคน	2.27	0.88	น้อย
7.	ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อและเข้ารับการอบรมที่ หน่วยงานอื่นจัด	2.13	0.90	น้อย
8.	ฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ความเข้าใจใน วัตถุประสงค์และ เนื้อหาของหลักสูตร	2.26	0.82	น้อย
9.	จัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	2.31	0.90	น้อย
รวม		2.18	0.79	น้อย

จากตารางที่ 11 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน
เอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับน้อย ($\bar{x} = 2.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหา

เกี่ยวกับการจัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 2.31$) รองลงมาคือการสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูในการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 2.28$) และจัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงกับ ความถนัดของแต่ละคน ($\bar{x} = 2.27$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูป การ

ศึกษา ด้านบริหารและการจัดการ

ข้อที่	ปัญหาการปฏิรูปการศึกษาด้านบริหาร และการจัดการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ปัญหา
1.	แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยดำเนินการ ตามขั้นตอนและระเบียบของ ทางราชการ	2.16	0.85	น้อย
2.	บริหารจัดการโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแผน แม่บท	2.12	0.74	น้อย
3.	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับ ธรรมนูญโรงเรียน	2.07	0.80	น้อย
4.	จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ ประโยชน์ ในการบริหารจัดการ	2.26	0.80	น้อย
5.	ตรวจสอบและมีการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง	2.21	0.80	น้อย
6.	ควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง	2.36	0.85	น้อย
7.	ปรับปรุงบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบ อื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	2.26	0.86	น้อย
8.	สนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู ชุมชนให้ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน	2.35	0.86	น้อย
9.	จัดระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลและรายงาน ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.34	0.93	น้อย
รวม		2.24	0.80	น้อย

จากตารางที่ 12 พบว่าปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุติน ด้านบริหารและการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 2.36$) รองลงมาคือสนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ชุมชนให้ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ($\bar{x} = 2.35$) และจัดระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.34$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหของแต่ละองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ของการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับจากแบบสอบถาม ดังตารางที่ 13 - 16

ตารางที่ 13 แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนการสอน

แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้เรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง	32	14.81
2. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน วางแผนและจัดทำโครงการ	12	5.56
3. สนับสนุนให้ครูช่วยกันผลิตสื่อ แลกเปลี่ยนหรือยืมสื่อการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครืออัครสุติน	11	5.09
4. จัดให้มีการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง	7	3.24
5. มีการสร้างเครื่องมือวัดผล ดำเนินการวัดผล และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนร่วมกัน	6	2.78

จากตารางที่ 13 พบว่าโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุติน เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้เรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.81 รองลงมาคือ ใช้ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นมาช่วยสอน วางแผนและจัดทำโครงการ และสนับสนุนให้ครูช่วยกันผลิตสื่อ แลกเปลี่ยนหรือ
ยืมสื่อการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 5.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านหลักสูตร

แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิรูปการศึกษาด้านหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	29	13.43
2. มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย	24	11.11
3. ควรส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนาทางวิชาการในการจัดทำหลักสูตร และ นำมาเผยแพร่ให้คณะกรรมการ โรงเรียน และผู้แทนชุมชนเข้าใจตรงกัน เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นให้สมบูรณ์ขึ้น	9	4.17
4. สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใช้ในสถานศึกษา	6	2.78

จากตารางที่ 14 พบว่าโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัสสัมชัญเสนอแนวทาง
แก้ปัญหาด้านหลักสูตรด้วยการให้ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามาก
ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.43 รองลงมาคือ มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลางร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครืออัสสัมชัญ และควรส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนาทางวิชาการ
ในการจัดทำหลักสูตร และนำมาเผยแพร่ให้คณะกรรมการ โรงเรียน และผู้แทนชุมชนเข้าใจตรงกันเพื่อ
จะได้ ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นให้สมบูรณ์ขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิรูปการศึกษาด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะครูเกี่ยวกับมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	34	15.74
2. จัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานระหว่างครูร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และเกิดความร่วมมือกัน	18	8.33
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครู เช่นการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ	16	7.41

จากตารางที่ 15 พบว่าโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล สนองแนวทางแก้ปัญหาด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะครูเกี่ยวกับมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.74 รองลงมาคือ จัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานระหว่างครูร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และเกิดความร่วมมือกัน และจัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครู เช่นการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆคิดเป็นร้อยละ 7.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ด้านการบริหารและการจัดการ

แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหารและการจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร คณะครู และชุมชนร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	26	12.04
2. ให้คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา	22	10.19
3. จัดหาทรัพยากรและงบประมาณสำหรับการดำเนินและกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาของโรงเรียน	13	6.02
4. ผู้บริหาร โรงเรียนควรร่วมมือกันกำหนดแนวทาง ดำเนินการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน	7	3.24

จากตารางที่ 16 พบว่าโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล สอนอแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารและการจัดการด้วยการให้ผู้บริหาร คณะครู และชุมชนร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.04 รองลงมาคือ ให้คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา และจัดหาทรัพยากรและงบประมาณสำหรับการดำเนินและกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5.09 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล ที่ปฏิบัติงานจริงในปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 525 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 40 คน และครูผู้สอน 485 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนจำนวน 226 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 17 คน และครูผู้สอนจำนวน 209 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอแกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้ถูกสุ่มมาตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนโดยวิธีการแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรจำนวน 525 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากผู้บริหารโรงเรียน 15 ฉบับ และครูผู้สอน 201 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.57

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงาน ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือข่ายออลิก คณะอัสสุลิน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งที่สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยคำถามจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน 15 ข้อ ด้านหลักสูตร 9 ข้อ ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา 9 ข้อ และด้านการบริหารและการจัดการ 9 ข้อ รวมมีจำนวน 42 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายออลิก คณะอัสสุลิน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 โรงเรียน โดยแจกและเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ปรากฏว่าได้จัดส่งแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 226 ฉบับ จัดแบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 17 ฉบับ ครูผู้สอน 209 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.57

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละของสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์สภาพและปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือข่ายออลิก คณะอัสสุลิน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหของตัวแปรตามในแต่ละองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ของการปฏิรูปการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับสภาพการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารและการจัดการ ด้านหลักสูตร และด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาวิเคราะห์สภาพแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านการเรียนการสอน มีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินการเกี่ยวกับการบูรณาการและสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงาน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามลำดับ

1.2 ด้านหลักสูตร มีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินการวางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดเอกสารหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และจัดทำสาระหลักสูตรโดยวิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ

1.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักและจิตวิญญาณของจรรยาบรรณและวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาครูให้มีมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และจัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ

1.4 ด้านการบริหารและการจัดการ มีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การบริหารจัดการโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแผนแม่ และดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยดำเนินการตาม ขั้นตอนและระเบียบของทางราชการตามลำดับ

2. ระดับปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน อยู่ใน

ระดับน้อยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาแต่ละด้านพบว่า

2.1 ด้านการเรียนการสอน มีปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือการทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน และการใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายสอดคล้องตามจุดประสงค์ เนื้อหา และเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2.2 ด้านหลักสูตร มีปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ การวางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับและติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา และมีการจัดทำประมวลการสอนและแบบการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและสภาพของท้องถิ่นโดยรวมมือกับชุมชน ท้องถิ่น ตามลำดับ

2.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูในการพัฒนามูลฐาน และจัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงกับ ความถนัดของแต่ละคน ตามลำดับ

2.4 ด้านการบริหารและการจัดการ มีปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ การสนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ชุมชนให้ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน และจัดระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลและ รายงานผลการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน

3.1 ด้านการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้เรียนรู้ตามสภาพที่ แท้จริง และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน วางแผนและจัดทำโครงการ

3.2 ด้านหลักสูตร ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคำเนินงานคือ ผู้บริหาร และครูร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครืออัสสุลิน

3.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคำเนินงานคือ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะครูเกี่ยวกับมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และจัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานระหว่างครูร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และเกิดความร่วมมือกัน

3.4 ด้านการบริหารและการจัดการ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคำเนินงานคือผู้บริหาร คณะครู และชุมชนร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และให้ คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

อภิปรายผล

1. สภาพการดำเนินงาน

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน เอกชนในเครือคาทอลิกคณะอัสสุลิน พบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้ดำเนินจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาที่ต้องการให้คนไทยได้มีโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกคน สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีคุณภาพมาตรฐานสูงเป็นที่พึงพอใจของสังคม โดยมีครูดี ครูเก่ง มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีกระบวนการบริหารจัดการที่กระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : 5) และเพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาเป็นไปทิศทางเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำเอกสารเส้นทางสู่ความสำเร็จของการศึกษาไทย 2550 ภายในเอกสารฉบับนี้ได้เขียนกรอบแนวทางอย่างกว้างๆ ในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปฏิรูประบบบริหารจัดการ ซึ่งได้ระบุถึงภารกิจหลักๆ ของการปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติหรือกิจกรรม การปฏิรูปการศึกษาที่หน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับควรดำเนินการในเรื่องใดบ้าง อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นข้อมูลกำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำแผนการปฏิรูป (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 : คำนำ) สำหรับการศึกษาเป็นรายด้านผู้วิจัยขอแยกประเด็นเป็นรายข้อดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการเรียนการสอน พบว่ามีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาอรรถาภิธาน (มปป. : 20) ที่มุ่งเน้นให้มีความรู้คู่คุณธรรม และอุทัย บุญประเสริฐ (2544 : 63) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับ และมีทำการประเมินผล ผู้เรียนให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงาน นำผลประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 (2545 : 24 - 25) เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมงาน

1.2 ด้านหลักสูตร พบว่ามีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการวางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร มีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดเอกสารหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และจัดทำหลักสูตรโดยวิเคราะห์สภาพความต้องการของผู้เรียน ซึ่งวิชัย วงศ์ใหญ่ (2545 : 54 - 55) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การปฏิรูปหลักสูตรต้องมีการวางแผน จัดระบบให้ดี มีข้อมูลที่ชัดเจน รายละเอียดในเอกสารหลักสูตรต้องชี้แนวการสอนอย่างถูกต้อง ทันสมัย คณาจารย์ต้องมีคุณภาพ เข้าใจหลักสูตรอย่างดี เมื่อครูเป็นผู้เขียนหลักสูตรเองแล้ว ย่อมจะทำให้การศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรเป็นไปโดยง่าย สามารถปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในห้องเรียนได้

1.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่ามีสภาพการดำเนินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนได้สร้างความตระหนัก และจิตวิญญาณของจรรยาบรรณวิชาชีพครู พัฒนาคู่มือให้มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะการจัดอบรม และฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะอรรถาภิธาน ได้ตระหนักเห็นว่าในการจัดการศึกษานั้นผู้ที่มิชอบและเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามความมุ่งหวังได้ ก็คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 89) ได้กล่าวไว้ว่าบทบาทของครูมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะเป็นผู้สร้างที่ยิ่งใหญ่ สร้างคนดี คนเก่ง คนกล้าให้แผ่นดิน และเป็นผู้จัดประสบการณ์ บรรยากาศในกระบวนการ

เรียนรู้ ฉะนั้นครูจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนให้เท่าทัน กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งโรงเรียนในเครือคาทอลิก

1.4 ด้านการบริหาร และการจัดการ พบว่ามีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะเรื่องที่โรงเรียนมีความตระหนักและปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแผนแม่บท และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบของทางราชการ เพื่อทำหน้าที่ควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 44 ที่กล่าวว่าให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลและคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งได้มีการจัดระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมิน ตนเองอย่างต่อเนื่อง และให้องค์กรภายนอกเข้ามาร่วมประเมินผล และสอดคล้องกับที่จรัส นองมาก (2536 : 16) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาเอกชนไว้ว่า โรงเรียนเอกชนจะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้รับความเชื่อถือจากรัฐและประชาชน สิ่งที่เป็นตัวชี้ และประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เอกชนนั้นก็คือมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยการพึ่งตนเองเกือบทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2543 : 8 - 9) ที่กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนสามารถกำหนดนโยบายของโรงเรียนได้เอง สามารถจ้างครูได้เอง มีระบบการเงินและงบประมาณของตนเอง ดังนั้นจึงทำให้โรงเรียนในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขลินต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เกิดความเชื่อถือและศรัทธาจาก ผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานมาเข้าศึกษาในโรงเรียนอย่างเชื่อมั่นว่า บุตรหลานของเรารู้ ความสามารถอย่างแท้จริง และงานวิจัยของสุกัลลักษณ์ สระแก้ว (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการปฏิบัติงานระบบการบริหารจัดการตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานมากเช่นเดียวกัน

2. ปัญหาการดำเนินงาน

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกคณะอัครมุขลินมีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ในการพิจารณาเป็นรายด้านผู้วิจัยขอแยกประเด็นเป็นรายข้อดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมมีปัญหาด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรุทธิ์ จงจัดกลาง (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนเป็นคนคิดเป็น สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีค่านิยมและบุคลิกลักษณะที่ดีอย่างถาวร การใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายสอดคล้องตามจุดประสงค์ เนื้อหา และเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีระบบและมีวิจารณญาณ และนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของจิตรา กาญจนวิบูลย์ (2539 : บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการประการหนึ่งคือ ครูขาดความรู้และทักษะในการผลิต การใช้และการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน เอกสาร และวัสดุอุปกรณ์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของจิตราลดา จาตุรณห์ศรี (2529 : 121 - 123) พบว่า การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดกรุงเทพมหานครมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการสอน และจากงานวิจัยของรัชณี สุทธิกรदानนท์ (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน มีปัญหาสำคัญในการปฏิบัติงานคือ ครูไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการสอน และขาดทักษะในการจัดทำสื่อ ในขณะที่เดียวกันนวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์ (2545 : 11) กล่าวว่า ครูจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญครูต้องประเมินที่การพัฒนาของผู้เรียนแต่ละบุคคล การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียนรู้ต้องประเมินจากสภาพจริง มิใช่เป็นแต่ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเนื้อหาวิชาอย่างเดียวกัน

2.2 ด้านหลักสูตร มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน การวางแผนการบริหารหลักสูตร กำกับ และ ติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา การจัดทำประมวลการสอนและแบบการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและสภาพท้องถิ่น โดยร่วมมือกับชุมชน สอดคล้องกับที่อุบลวรรณ สิทธิวรเดช (2544 : 90) ได้กล่าวไว้ว่ารัฐควรกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาให้กับชุมชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเรื่องหลักสูตร พร้อมทั้งดูแล และกำกับการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาจัดการศึกษา รัฐเพียงแต่ดูแลกำกับในเรื่องมาตรฐานการศึกษา และทัศนีย์ สงวนศักดิ์ (2540 : 61 - 64) กล่าวว่าบ้านและชุมชนจะต้องรับผิดชอบการศึกษาด้านลักษณะนิสัยของเด็ก เพราะบ้านและชุมชนเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษาทุกแขนง ในขณะที่จิตราลดา จาตุรณห์ศรี (2529 : 121 - 123) ได้ทำการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในการพัฒนาบุคลากร และจัดครูเข้าสอนเหมาะสมตรงกับความถนัดของแต่ละคน รวมทั้งได้จัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงตามความถนัดของแต่ละคน มีการจัดประชุมปรึกษาหารือเป็นประจำทุกเดือน จัดทำเอกสารเสริมความรู้ และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ปฏิบัติงาน ทั้งนี้โรงเรียนได้ตระหนักว่าการอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเพิ่มทักษะให้ครูสามารถแก้ปัญหา ปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เอกชัย ผาบไชย (2534 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องลำดับความสำคัญของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความเห็นว่าการส่งครูรับ การอบรมเพิ่มพูนความรู้ที่สถาบันต่างๆ จัดขึ้นมีความสำคัญมากที่สุด

2.4 ด้านการบริหารจัดการ มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง การสนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ชุมชนได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน และจัดระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพ ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุตินมีความตระหนักและปฏิบัติตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 44 ที่กำหนดให้ สถานศึกษาเอกชนมีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอำนาจสูงสุดอยู่ที่คณะกรรมการบริหาร จากข้อกำหนดดังกล่าวทำให้โรงเรียนจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรให้เป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้บุคคลหลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผน และให้ฝ่ายปฏิบัตินำไปดำเนินการ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหาร เช่น การวินิจฉัยตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร เป็นไปอย่างรอบคอบเพราะการทำงานหลายคนมีโอกาสร่วมพิจารณากันกรอง เพื่อให้การทำงานผิดพลาดน้อยที่สุด

3.แนวทางการแก้ไขปัญหา

3.1 ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุติน ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง นำสื่อ วัสดุอุปกรณ์มาใช้ในการ

จัดการเรียนสอน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน และสนับสนุนให้ครูช่วยกันผลิตสื่อ สื่อ มีการแลกเปลี่ยน หรือยืมสื่อการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายสุลิน ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะของ เจตนา ลีสุวรรณ (2543 : 294) ซึ่งระบุว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรมีการปฏิบัติงานร่วมกันเกี่ยวสื่อการสอน ทั้งการจัด อบรม การผลิต การใช้และการช่วยเหลือเพื่อการผลิตสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน ในทำนองเดียวกัน รัชนิย สุทธิกรดำนนท์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนไว้ว่า ควรสนับสนุนให้จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อ หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสื่อ และตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนสำหรับใช้ร่วมกัน

3.2 ด้านหลักสูตร โรงเรียนในเครือข่ายอภิลิขิต คณะสุลิน ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิรูปหลักสูตร ด้วยการให้ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายสุลิน และส่งครูเข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการในการจัดทำหลักสูตร แล้วนำมาเผยแพร่ให้คณะกรรมการโรงเรียน และผู้แทนชุมชนเข้าใจตรงกัน เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นให้สมบูรณ์ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดาเดช ทาชัย (2542 : 147 - 156) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การส่งครูที่เป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรเข้าอบรมสัมมนาการจัดทำหลักสูตรและนำความรู้มาทำความเข้าใจกับคณะกรรมการ และได้แต่งตั้งกรรมการฝ่ายวิชาการหลักสูตรทุกระดับชั้นร่วมกันประเมินและปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงาน และจากผลงานวิจัยของ คาลลอน (Kallon 1997 : 2004 - A) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในเมืองเซราลีออน ได้ยืนยันผลสำเร็จในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาเชิงนวัตกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นผลมาจากการสนับสนุนของรัฐบาล ความช่วยเหลือจากเอกชน ความร่วมมือของชุมชน นักเรียน และอาจารย์ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทรัพยากรต่างๆ ตลอดจนการฝึกอบรมควบคุมดูแลอย่างทั่วถึง

3.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายอภิลิขิต คณะสุลิน ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะครูเกี่ยวกับมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู จัดให้มี การอบรมสัมมนา และศึกษาดูงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือกัน และจัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญและกำลังใจครู เช่นการจัดสวัสดิการให้ครูในรูปแบบต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย ศรีมณี (2543 : 68) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านบุคลากรไว้ว่า โรงเรียนควรสนับสนุนสวัสดิการค่าตอบแทน หรือความดีความชอบ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่ครู ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะในการวิจัยของ บุญถม หิรัญคำ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้เสนอแนะการแก้ปัญหาด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาไว้ว่า ควรประชุมชี้แจง กำกับ ติดตามและให้ขวัญกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.4 ด้านการบริหารและการจัดการ โรงเรียนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการปฏิรูปการบริหารและการจัดการ ด้วยการให้ผู้บริหาร คณะครู และชุมชนร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา และจัดหาทรัพยากรและงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในเครืออัครทูตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ พันธุ์เดช (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด หนองคาย ได้เสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านระบบการบริหาร ไว้ว่า ควรให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ลอร์เรนซ์ (Lawrence. 1996 : 534) ได้ศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูประบบการศึกษาที่มีต่อบทบาทความรับผิดชอบและความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ตลอดจนโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของโรงเรียน พบว่า ครูใหญ่จะต้องมีบทบาทเป็นผู้จัดการทั้งในเรื่องงบประมาณ การประเมินบุคคล และการควบคุมดูแล และมีบทบาทเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เช่น เป็นผู้ประสานเชื่อมโยง และเป็นผู้สนับสนุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต

จากผลการวิจัยสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการดำเนินงานตามนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต สามารถสรุปข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาได้ดังนี้

1.1 ด้านการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารควร ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้เรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการเรียนการสอน การวางแผนและจัดทำโครงการต่างๆ นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้ครูช่วยกันผลิตหรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน ร่วมกันระหว่าง โรงเรียนในเครืออัครทูต รวมทั้งจัดให้มีการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครื่องมือวัดผล มีการดำเนินการวัดผล และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนร่วมกัน โดยวิเคราะห์ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ด้านหลักสูตร พบว่ามีปัญหาในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรในแต่ละระดับชั้นเรียน รวมไปถึงการวางแผนบริหารหลักสูตร กำกับ และติดตามการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครืออัสสุลิน นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นใช้ในสถานศึกษาด้วย

1.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่ามีปัญหาในการจัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารควรจัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนา และมีการศึกษาดูงานระหว่างครูร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี เกิดความร่วมมือกัน และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครู เช่นการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินตอบแทนประจำปีตามผลงานที่ประเมิน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

1.4 ด้านการบริหารและการจัดการ พบว่ามีปัญหาในเรื่องของประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาซึ่งควบคุมโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง ดังนั้นผู้บริหาร คณะครู และชุมชนควรร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งให้คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา จัดหาทรัพยากรและงบประมาณสำหรับการดำเนินและกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาของโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมมือกันกำหนดแนวทาง และดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัสสุลิน

2.1 ด้านการเรียนการสอน พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีจัดการอบรม และฝึกปฏิบัติเพื่อให้ครูเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง รวมถึงมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน วางแผนและจัดทำโครงการต่างๆ นอกจากนี้ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทุกคนทำการวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านหลักสูตร พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน ดังนั้นผู้บริหาร และครูควรร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้ควรมีการจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางร่วมกันระหว่างโรงเรียนในเครืออัสสุลิน และนำ

สิ่งเหล่านั้นมาเผยแพร่ให้กับคณะกรรมการโรงเรียน และผู้แทนชุมชนเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดอบรมและฝึกปฏิบัติเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดเตรียมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารควรจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับคณะครู ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับวิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และเกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษา

2.4 ด้านการบริหารและการจัดการ พบว่ามีปัญหาในเรื่องของประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาซึ่งควบคุมโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง ดังนั้นผู้บริหาร คณะครู และชุมชนร่วมกันกำหนดมาตรฐานมาตรฐานของสถานศึกษา และให้คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานการศึกษาเป็นรายด้าน โดยเฉพาะด้านกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). **แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2542). **คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- . (2542). **แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). **คลื่นลูกที่ 5 ประชาชนสังคม สังคมไทยที่พึงประสงค์ในทศวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ชัค เซสมิเดีย.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2543). **การปฏิรูปการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. เอกสารการวิจัยฉบับสรุปสำหรับผู้บริหาร.
- จริยพร โนน้อยขา. (2541). **ความเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูหัวหน้างานที่มีต่อการบริหารโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำรัส นองมาก. (2536). **การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน : แนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมบทบาทการแบ่งภาระของรัฐ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- จิตรลดา จาตุรณห์ศรีมี. (2539). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตรา กาญจนวิบูลย์. (2539). **ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เจตนา ลีสุวรรณ. (2543). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบกลุ่มโรงเรียนและสหวิทยาเขต วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนก แสงกล้า. (2541). การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนิดา รักษ์พลเมือง. (2525). “การเลิกล้มกิจการของโรงเรียนราษฎร์สายสามัญ,” วารสารการศึกษา แห่งชาติ. 16(5) (มิถุนายน - กรกฎาคม) :31 - 32.
- ชัยวัฒน์ พันธุ์เดช. (2541). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เชาวนรัตน์ รัตน์ประโลม. (2542). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทศพล เชื้อชาญประพันธ์. (2543). ปฏิรูปการศึกษาในมุมมองของเด็กไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ทัศนีย์ สงวนสัตย์. (2540). “การปฏิรูปการศึกษาที่ญี่ปุ่น,” สารพัฒนาหลักสูตร. 16. (มกราคม - มีนาคม) : 61 - 64.
- ทิสนา แคมมณี และชนาธิป พรกุล. (2544). “กระบวนการเรียนรู้ : หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา,” วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 30 (1) (กรกฎาคม - ตุลาคม) :41 - 47.
- ธนาคารกสิกรไทย. โครงการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. (2539). การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ : รู้ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า “ข้อเสนอปฏิรูปการศึกษาไทย”. กรุงเทพฯ.
- ธีระ ภูดี. (2541). การปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานกาปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาสังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์. (2545). “การจัดการเรียนสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา,” วารสารวิชาการ. 5(10) (ตุลาคม) :4 - 13.
- แนวการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญในประเทศไทย. (2532). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อุดมศึกษา

- บุญถม หิรัญคำ. (2539). การดำเนินงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนบ้านโคก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง วรรณสูตร. (2540). สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- ประเวศ วะสี. (2541). การปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา : ทางรอดจากความหายนะ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- ประหยัด เมฆกุล. (2536). การศึกษาระดับการปฏิบัติงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภูมิพันธ์ จันทร์เพ็ญ. (2544). การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- มณี ภักเกษม. (2544). สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม
- รัชนี สุทธิกรดำนนท์. (2539). การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา. ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ภาพอนาคตของโรงเรียนเอกชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คอมฟอร์ม.
- ฤทธิรงค์ ทองคำ. (2544). ปัญหาการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน. (2539). ในศึกษิตแห่งศตวรรษที่ 21 : แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2545). “การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา,” *สถานปฏิรูป*. 4 (46) (มกราคม) : 54 - 55.
- วิชาการ. (2545). “คำถามเกี่ยวกับหลักสูตรที่ครูควรรู้,” *สถานปฏิรูป*. 45 (51) (มิถุนายน) : 52 - 53.
- วิทยากร เชียงกุล. (2542). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2541 : วิฤตและโอกาสการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

วีรยุทธ์ จงจัดกลาง. (2542). การศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานตามจุดเน้นการพัฒนากการ
ปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษาเฉพาะโรงเรียนนุดตาตำ สำนักงานการ
ประถมศึกษากิ่งอำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศักดิ์เดช ทาซ้าย. (2542). การดำเนินงานตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา :
ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนชุมชนโชนมิตรภาพที่ 140 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
หนองคาย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศุภลักษณ์ สระแก้ว. (2544). สภาพปฏิบัติงาน ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานระบบ
การบริหารจัดการตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนเอกชน จังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

สภาการศึกษาคาทอลิก. (2543). สถิติโรงเรียนและสถาบันการศึกษาคาทอลิก ปีการศึกษา 2543. มปท.

----- . (2543). การจัดการศึกษาเอกชนคาทอลิก. มปท. (อัดสำเนา)

สมชัย ศรีมณี. (2543). การจัดการศึกษาแบบสหวิทยาเขตของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัด
กรมสามัญศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมหวัง พิริยานูวัฒน์. (2544). “แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานวิทยฐานะครู : ยุทธศาสตร์หนึ่งของ
การปฏิรูป,” วารสารครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 30(1) (กรกฎาคม - ตุลาคม) : 29.

สันทิตย์ พิมพ์ปัจฉิม. (2544). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการ
ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). การบริหารโรงเรียนตามแนวทางการ
ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ.

----- . (2542). ธรรมนูญโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). โรงเรียนปฏิรูปการศึกษาปีการศึกษาปี 2539 -
2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2540). การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2539). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2539). เอกสารเพื่อการลงมติในการสมมนาผู้แทนสมาชิกคุรุสภาทั่วประเทศ : การปฏิรูปครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สีปพนธ์ เกตุทัต. (2539). เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษา : เอกสารประกอบการสัมมนายุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- สุรพล สุพวงค์.(2539). “ครูไทยในยุคโลกาภิวัตน์,” วารสารข้าราชการครู. 17 (1) (ตุลาคม - พฤศจิกายน) : 25 - 30.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2544). “สาระจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542,” วารสารครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 30(1) (กรกฎาคม - ตุลาคม) : 60 - 67.
- อุบลวรรณ สิทธิวรเดช. (2544). การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด : ศึกษากรณีเฉพาะโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอกชัย ผาไชย. (2532). การศึกษาลำดับความสำคัญของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก.

ภาษาอังกฤษ

- Alkhawaldeh, Nasseer Ahmad . (1996).Assessment of the Program for Preparing Islamic Education Teachers in Jordannian Public University . **Dissertation Abstracts International (DAI).** 57(3) : 1096 - A.
- Bauerly Kopel, Michelle Elaine. (1997). The Implementation of Total Quality Management Principles in Minnesota Schools: Evidence form the Field (Secondary School, Education Reform). **Dissertation Abstracts International (DAI).** 58(8) :2913 - A.
- Bof, Alvana Maria . (1998). Improving the Quality and Efficiency of Primary Education in Brazil. Focusing on the School: The Case of Randonopolis (Education Reform, School-based Management, Quality Management Reform). **Dissertation Abstracts International (DAI).** 58(8) :2914 - A.

- Kallon, Michael. R . (1997). An Interpretive Study of Planned Educational Reform Sierra Leana :
The Primary School and Teacher Education. **Dessertation Abtracts International (DAI)**.
58(06) :2004 - A.
- Lawrence Steven W. (1996). The Effects of Implementing Systematic Change on Principle's Role,
Responsibilities and Relationship (Education Reform) **Dessertation Abtracts International**
(DAI). 57(02) :534 - A.
- Zolubos, Maureen herley. (1998). Impact of the Aducation Reform Act of 1993 on Massachusetts
Secondary School Principals. **Dissertation Abstacts International (DAI)**. 58(10) : 3799 - A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการ
ศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด รวมไปถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือคาทอลิก คณะอัครมุขมณฑล

2. ในการตอบแบบสอบถามขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง และตอบคำถามให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการ โดยการศึกษาครั้งนี้จะถูกเสนอเป็นภาพรวม และจะไม่มีผลกระทบต่อนานแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ

(นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน (.....) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านในปัจจุบัน

1. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

(.....) ผู้บริหาร โรงเรียน

(.....) ครูผู้สอน

2. อายุ

(.....) ไม่เกิน 25 ปี

(.....) 26-30 ปี

(.....) 31-35 ปี

(.....) 36-40 ปี

(.....) 41-45 ปี

(.....) 51 ปีขึ้นไป

3. ระยะเวลาการทำงานในโรงเรียนในเครือคาทอลิก คณะอัครทูต

(.....) น้อยกว่า 2 ปี

(.....) 2-5 ปี

(.....) 6-10 ปี

(.....) 11-20 ปี

(.....) 21-30 ปี

(.....) มากกว่า 30 ปี

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

(.....) ต่ำกว่าปริญญาตรี

(.....) ปริญญาตรี

(.....) สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเครือข่ายออลิก คณะออร์สูลิน

คำชี้แจง : โปรดอ่านคำถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนของท่าน แล้วขอให้พิจารณาและตัดสินใจตอบคำถามแต่ละข้อในเรื่องต่าง ๆ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ และถ้าท่านเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง มาก หรือ มากที่สุด โปรดเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

ข้อที่	สภาพและปัญหาของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา					แนวทางแก้ไขปัญหา
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	<u>ด้านการปฏิรูปการเรียนการสอน</u> จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมบริเวณ โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้											
2.	จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ											
3.	วิเคราะห์ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน											
4.	จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน											
5.	มีการบูรณาการ / สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอนทุกวิชาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ											
6.	จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลากหลายสอดคล้องกับ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน											

ข้อที่	สภาพและปัญหาของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา					แนวทางแก้ไขปัญหา
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
7.	จัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีระบบและอย่างมีวิจารณญาณ											
8.	จัดการเรียนรู้โดยแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อมและอื่นๆ											
9.	จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น											
10.	ใช้สื่อประกอบการสอนที่หลากหลายสอดคล้องตามจุดประสงค์เนื้อหา และเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้											
11.	ทำการวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน											
12.	นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน											
13.	ประเมินผลผู้เรียนให้ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงาน											
14.	นำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน											
15.	ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ											

ข้อที่	สภาพและปัญหาของการดำเนินงานปฏิบัติการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา					แนวทางแก้ไขปัญหา
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	ด้านปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา											
2.	สร้างความตระหนักและจิตวิญญาณของจรรยาบรรณและวิชาชีพครู											
3.	พัฒนาครูให้มีมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง											
4.	สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูในการพัฒนาบุคลากร											
5.	จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรในสถานศึกษา											
6.	ส่งเสริมให้ครูได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง											
7.	จัดครูเข้าสอนได้เหมาะสมตรงกับความสามารถของแต่ละคน											
8.	ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อและเข้ารับการอบรมที่หน่วยงานอื่นจัด											
9.	ฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร											
10.	จัดอบรมและฝึกปฏิบัติให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ											

ข้อที่	สภาพและปัญหาของการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา					แนวทางแก้ไขปัญหา
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	<u>ด้านการปฏิรูปบริหารและการจัดการ</u> แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโดยดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบของ ทางราชการ											
2.	บริหารจัดการโดยใช้ธรรมนูญโรงเรียนเป็นแผนแม่บท											
3.	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียน											
4.	จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่พร้อมนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ											
5.	ตรวจสอบและมีการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง											
6.	ควบคุมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นโดยคณะกรรมการที่สถานศึกษาแต่งตั้ง											
7.	ปรับปรุงบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้											
8.	สนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ชุมชน ให้ได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน											
9.	จัดระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลและรายงานผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา											

ภาคผนวก ข

**หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยและหนังสือเชิญ
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา**

ที่ พิเศษ/ 2545
เจ้าพระยา

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ

1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

15 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย
เรียน ผู้จัดการโรงเรียนกุหลาบวัฒนา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 40 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีความต้องการเก็บข้อมูลเพื่อ
ประกอบการวิจัย เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการ
ปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุลิน” โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ดังนี้

1. ดร. สรายุทธ์	เศรษฐขจร	ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
2. ผศ. สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
3. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ		กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาให้นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์ ได้
เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทา วิทวุฒิสักดิ์)
รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 890-0841-50 ต่อ 809

โทรสาร 890-1786

ที่ พิเศษ/ 2545

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

22 กรกฎาคม 2545

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
- 1.เค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
 - 2.แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด
 - 3.แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาของการดำเนินงานตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิก คณะอัครสุลลิน” โดยมีคณะกรรมการควบคุมที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังนี้

1. ดร. สรายุทธ์ เศรษฐขจร	ประธานกรรมการ
2. ผศ. สุกรณ์ ลีมบริบูรณ์	กรรมการควบคุม
3. อาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ	กรรมการควบคุม

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นันทา วิทูธิศักดิ์)

รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 890-0841-50 ต่อ 809

โทรสาร 890-1786

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รศ. เกริก	วชิรณานนท์	คณบดีคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผศ. ดร. ชำรงรัตน์	อมรรักษ์	ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
คุณครูร่มภา	กนิษฐ์ชีวี	ผู้จัดการ โรงเรียนवासูเทวี
คุณครูพูลศรี	ไม้ทอง	ผู้บริหาร โรงเรียนกุหลาบวัฒนา
คุณณัฐพร	สกลพงศ์ไพโรจน์	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนवासูเทวี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล : นางสาวทิพย์วรรณ สุขุมเจริญวงศ์
วันเดือนปีเกิด : 1 กรกฎาคม 2516
สถานที่เกิด : กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา : -พ.ศ. 2530 มัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนवासเทวี กรุงเทพฯ
-พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนยานนาวาวิทยาคม กรุงเทพฯ
-พ.ศ. 2537 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ
ปัจจุบัน : ครู โรงเรียนवासเทวี กรุงเทพฯ